

Latvių literatūra angliškai

DR. J. BALYS, Washington, D. C.

Labai gražiai išleista ir gausiai iliustruota knyga, **Latvian Literature**, supažindina angliškai skaitančią visuomenę su latvių literatūra, jos svarbiausiomis kryptimis ir žymiausiais rašytojais. Įdomi ji ir mums lietuviams, nes angliškai paskaitančių atsiras žymiai daugiau, negu latviškai, o savo kaimynų kultūrinius laimėjimus pažinti ir įdomu, ir reikalinga.

Latvių dainos

Pirmoji knygos dalis (p. 1 — 46) paskirta liaudies kūrybai ir čia trumpai aptariamas latvių dainų pobūdis, jų lyriškumas, konkretiškumas, amžius ir išsivystymo raida. Pirmąją patekusią į spaudą latvių dainą užrašė Frederikas Menius 1632 m. (pirmą lietuvišką dainą užrašė J. A. von Brandas 1673/74 m.). Liaudies epo pilna to žodžio prasme latviai irgi neturi, tačiau mitologinėmis dainomis jie žymiai turtingesni, negu mes.

Apskritai, yra pastebėta, kad epas randamas tose tautose, kuriose yra išlikusi pilnai išsivysčiusi mitologija. Kartu su senąja religija miršta ir heroinis epas. Baltų mitologijos liko tik skeveldros, tad ir epas negalėjo išlikti, jeigu toks ir buvo. Liaudies dainos darė labai didelės įtakos latvių literatūrai, tarsi nuolatos šioje knygoje pabrėžiama. Sužymėti svarbiausi dainų rinkėjai ir tyrinėtojai. Kr. Barono 1894 — 1915 m. išleistas didysis latvių dainynas as-tuoniuose storuose tomuose duoda 35,789 originalias dainas. Didžioji senųjų latvių dainų dalis susideda tik iš vieno ketureilio posmo, tačiau ir tokie trumpi posmeliai dažnai yra tobulai užbaigtas kūrinys. Nagrinėjant dainų poetiką yra pabrėžta, kad latviai mėgsta aliteraciją arba žodžių pradėjimą tais pačiais garsais, pvz., balti balelini, zala zale, vara varti (lietuviškai bus: balti broleliai, žalia žolė, vario vartai) ir pan. Latvių dainose tokių aliteracijų esą daug daugiau ir dažniau, negu lietuvių dainose. Norėtusi pastebėti, kad aliteraciją labai mėgsta estų ir suomių liaudies poezija. Galimas dalykas, kad čia latviams padarė įtakos suomiškos kilmės lybių tauta, su kuria latviai daugelį amžių artimai gyveno. Mūsų dainose aliteracija yra tik pripuolamas dalykas. Latvių dainos, išlikusios iki šių dienų, daugiausia buvusios sukurtos tarp 13 ir 16 amžių. Pirmoji eilė latvių moterų kūryba. Pastebėtas nuostabus dainų pastovumas: prieš tris šimtus metų užrašytas dainas galima buvo rasti gyvas žmonėse beveik be pasikeitimų. Iš dainų tyrinėtojų ypač pažymėtini profesoriai L. Berzinš ir P. Smits.

Rašytinės literatūros pradžia

Senoji rašytinė latvių literatūra prasideda religinio turinio leidiniais. Pirmoji latviška knyga, katalikiškas katekizmas, buvo išleista Vilniuje 1585 m. (pirmoji lietuviška knyga, kaip žinome, išėjo 1547 m. Karaliaučiuje). Pirmasis rašytojas, kuriam rūpėjo latvių kalba, jos gramatika ir žodynas, buvo G. Mancelius (1593 — 1654), o latviškai eiliuoti pradėjo Chr. Fue-reccerus (1615 — 1671). Lietuviškų hegzametų turime jau iš 1589 m. Abu anodu vyru voikiškos kilmės. Pirmasis latvis rašytojas buvo Janis Reiders (1632 — 1695), kuriam teko kovoti ir nukentėti dėl latvių kalbos grynumo, švarinant ją nuo germanizmo. Reiders reiš-kėsi tik religinės srities raštais.

Kurybinės srovės

Latvių literatūra pergyveno visas žymesnes vakarų Europos literatūrinės srovės nuo pseudo-klasizmo iki sentimentalizmo. Tautinio atgimimo laikotarpiu pasižymėjo Andrius Pumpurs (1841 — 1902), kuris sekdamas tautosakinėmis temomis parašė poėmą „Lačplesis“ (meškų smaugėjas). Ši poėma apie liaudies pasakų didvyrį turėjo tikslą atstoti latviams tautinį epą, panašiai kaip mums „Vitolio Rauda“. Iš paskutinio šimtmečio latvių rašytojų aptariami Janis Poruks, Andrievs Niedra, Rainis, Aspazija ir kiti. Literatūrinės srovės, kaip naujasis judėjimas (jauna strava), lyricizmas, realizmas, psichologizmas ir kitos yra aptartos ir svarbesni jų atstovai pavaizduoti. Baigiama skyreliu apie literatūrą tremtyje.

Autorių portretai

Knygoje įdėta 47 latvių autorių portretai, piešti latvių dailininkų (nėra nei vienos fotografijos!) ir trumpos biografinės žinios. Be to, įdėta 76 iliustracijos, daugiausia grafikos darbai, kurie puošia latviškas knygas. Tie dailininkų darbai priklauso įvairioms meno kryptims ir technikoms, tačiau ten nėra nei vieno paveikslas, į kurį pažūrėjus tegalėtum pasakyti: „Nei vėlinas, nei gegutė...“ Žodžiu, leidėjai suprato, kad rimtame veikalė, atstovaujanti tautos kultūrinius pasiekimus, moderniškam šlamštui negali būti vietos.

Komplimentas lietuviams

Pirmas dvi knygos dalis, apie liaudies poeziją ir senąją literatūrą, parašė Janis Andrius, o skyrių apie paskutinio šimtmečio rašytojus — Vitauts Kalve. Įžangą davė istorikas prof. Arnolds Spekke, neseniai paskirtas Latvijos ministru Washingtono. Toje įžangoje pasakyta komplimentas ir mums paminint Donelaitį, būtent, suminėta, kad latviai 18 amžiuje neturėjo tokio didelio rašytojo, kuris apdainuotų savo gražią gimtinę šalį, kaip lietuvių Done-laitis (p. 5). Beje, ta pati leidykla Stockholme išleido didelę prof. Spekke angliškai parašytą ir gausiai iliustruotą „History of Latvia“. Abi knygos pasitarnaus latvių kovai dėl laisvės. Pasaulis kuo daugiau turi išgirsti, kokia neteisėybė padaryta augštos kultūros tautos atiduodant aziatiškų barbarų malonei.

Fondo ir Tarybos lėšomis

Knygos išleidimą lėšomis parėmė Latvių Tautinis Fondas Skandinavijoje ir Latvių Tautinė Taryba Didž. Britanijoje. Abiejų organizacijų lėšas sudaro savanoriškos tremtinių aukos. „Didžiausią padėką nusipelnė tie tremtiniai, kurie, būdami išblaškyti visuose penkiuose kontinentuose ir dirbą fabrikuose, ligoninėse, kasyklose, žemės ūkyje ir t.t. vistiek pasilieka pilni budrumo savo tautos kultūriniais reikalais“, sakoma knygos pratarėje. Jau tu dviejų puikių veikalų apie savo literatūrą ir istoriją išleidimas rodo, kad latvių organizacijos tautiečių sudėtas lėšas prasmingai sunaudoja.

Latvian Literature, Essays by Janis Andrius and Vitauts Kalve. Published by M. Goppers. Stockholm, 1954. xvi, 206 p., bibliography, illust.

Czesław Miłosz

Motinos kapas

I

Mažas sidabro globas ir planetos
Elektroniniai riedmenim skraudo
Aplink saulės atomą. Bet mums
Visad yra tik vienas taškas žemėj,
Kurs grįžta bereikšmiam sapne,
Kai medinių kaktų manekenai
Begalviai šoka arba šunys
Trepis išdrožto medžio kojom.
Tarp atminties, kuri neramina,
Nes sako: tuščia praėjusieji pergalė,
Ir užmiršimo, kurs žeidžia
Mūsų gerumo supratimą,
Gyvenam lankstūs, o tuo tarpu greitai,
Lyg musė, šviesoj nuolatiniai lempų,
Tuštumoje, elektronas pralenkia elektroną.

II

Ak, kaip užia rudeninę naktį
Jūra Vyslos žiotyse. Griausmas užpildo
Lygumą plokščią po gluosnių alėjom
Ir siaurės vėjas sausas žolės glosto,
Dūsavija sunkiai ir byra stiklas
Iš negyvos bažnyčios langų išdaužytų.
Sunkaus lietaus laisvas plaujami
Pailgi skydai iš storo metalo
Užtrintus ženklus į debesis kreipia
Arti tos vietos, kur susijungia
Žemė su liekanom mano gimdytojos.
Amžina vienatvė, klajūnų paukščių rikšmas
Ir nuolatiniai kurtūs atodūsiai jūros.

III

Švarus rytas, motin, ties vandeniu buvo.
Balta paukščio krūtinė ant ruožo fono
Tarp tamsaus tvenkinio garo,
Ir spindulių nesudrumstas džiaugsmas.
Ir pakilo staiga debesį į debesį
Užgūdė saulė. Kodėl būna taip, motin,
Kad nei rytas, nei gėlė, nei obuolys
Ant šiurkščios medžio šakos paraudęs
Netrunka ilgiau kaip tik vieną sekundę?
Kodėl peteliškės sparnai atsidaro
Lėkiai, matuotam klepsidros grūdėliais,
Ir kodėl, motin, pati būt nustoji
Gražia mergaite, kurią aš mylėjau?
Ar nėra būdo aukso ar nepermatomumo
Dažais šviežių rožę pridengti
Ir išliukt visumet, visuomet
Gėles ir rytą, medžius ir plaštakes?
Aš šiai problemai auksu jau gyvenimą,
Norėjau būt lyg paviršius, kuriame kartojas
Tai, kas tik kartą jame atspindėjo,
Abejingas, ar pavyks man prailginti
Visam amžiniui pasauliui, ar tik vienai dienai.

IV

O po to, motin, brandas amžius eina,
O su juo siekimas talpinti
Tai, kas sukruta, į paprastas formas
Ir noras tarnauti žmonėms. Didžios teisės,
Kuriam auga ir miršta būriai,
Pasirodo tuomet ir praeina liūdnei
Po langu, už kurio prie lempos šeima
Sėdi už stalo ir nežino savo likimo.
Ir rytdienos verksmas įeina į sodus tylūs
Ir mažas gyvenimas, sutrintas molis,
Suspaustas geležies pirštuos,
Pavirsta į medžiagą kruvino epo.
Gaivalingų upių nesulaikomas bėgis,
Bergždžia stovė šakimais užlaužus rankas,
Žmonių kėinai padegtas amžius
Verčiau lai svaiones mūsų pasmaugia.

V

Bet tarp tų, kur suprantą
Tautų rugpjūtį ir žaido lėkį,
Kaip pranašų dieną, yra vyras teisingas
Ir širdies nešvarios daugiakalbės vyras.
Kodėl, motin, Pragaru tikėt neturėčiau,
Jei dėl tų tų esu spaudęs,
Kurie savo aklose atkyse
Nerimą neša ir pasmerktųjų melą?
Prakeikti šunys, žmogaus žudikai,
Klausiau pro juoką: kas gi žmogus?
Arba šaukią: žmogus, žmogui,
Kelią irėmę į artimo gerklę.
Nelaimingieji, kurie nepažįsta
Baimės sekundės po šiuo dangaus plotu
Ir nepripažįsta savęs pažinimo.
Netiesa, motin, kad žmonių giminė
Nėra išganytų nei pasmerktųjų.
Bet kas gi tars: esu teisingas,
Kai iš bailumo auga abuojumas,
Iš abuojumo tyli apie skriaudą,
Iš tylos tik mirtis ir kaltė?

VI

Stebėdamas istorijos sufalšuotą knygą,
Kur suklastoti įrašomi sprendimai,

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Lietuvos žemėlapi paruošė Juozas Andrius, Liet. Enciklopedijos kartografijos ir geodezijos skyriaus redaktorius, o jį išleisti pasiryžo Lietuvos Enciklopedija. Brėžiniai šiam žemėlapiui jau buvo suprojektuoti 1951 m. Savo pastabomis čia talkino geografas prof. K. Pakštas, Lietuvos Laisvinimo komiteto Sienu komisijos pirm. K. Bielinis. Lietuvos vietovardžių rinkėjas ir tyrinėtojas prof. A. Salys patikrino žemėlapyje minimus vietovardžius. Žemėlapis yra 33 colių augštumo ir 50 colių ilgumo, mastas 1:500,000. Jame pažymėta visa Lietuvos teritorija su Rytų Prūsais. Žemėlapyje atžymėta: 1. Lietuvos (1920 m.) siena su Rusija, Latvija ir Vokietija, 2. buvusios Suvalkų gubernijos riba, 3. Potsdamo linija, 4. Kurzono linija, 5. administracijos linija su lenkais (1922 — 1939 m.), 6. Tarybų Rusijos 1940 metais nustatytoji Lietuvos — Gudijos siena, 7. vokiečių nustatytosios Lietuvos ribos (1941 — 1944), 8. Hymanso linija.

Prie pagrindinio žemėlapio parūpinami dar trys mažesni: 1. Didžiausias baltų (aisčių) paplitimas žemėlapyje ir geležies laikotarpiais; 2. Lietuvos XV amžiuje; 3. šis žemėlapis sudarytas dr. A. Sapokos, 3 orientacinis Baltijos regiono žemėlapis anglų kalba. Kartu su žemėlapiu kaip priedas bus pilnas žemėlapių vardynas, surašytas raidyno tvarka, su vietovės rūšių nurodymu ir kur ta vietovė yra žemėlapyje. Iš anksto (Liet. Enciklopedijos adresu) užsisakant sieninio žemėlapio kainą \$3.50, įristo — \$2.

• Algis Šimkus, kompozitoriaus Stasio Šimkaus sūnus, šį mėnesį iš Lawrence, Mass., perkelsis į Chicago.

• Karolė Pažeraitė davė naują beletristikos veikalą: „Didvyrių žemė“. 132 pusl. Tai patriotinė proza apie partizanų motiną, apie nekaltus ištremtuosius į Rusijos gilumą, apie priaugančią kartai perduodamą tėvynės meilės paveldėjimą, apie tėvynės meilę per sapną sutvirtinantį Gediminą, apie Lietuvai atsidavusias mergaites. Šias temas apima tėvynės meile persunktieji vaizdeliai: Motina, Debesėliai, Du susitikimai, Mąžasis generolas, Vaidilos palikimas, Gedimino žodis, Didvyrių žemė, Kraujo balsas, „Aš ir čia būsiu reikalingas“. Visi šie kūrinėliai persunkti gilia Lietuvos meile, respaktu religijai, tai auklėjančio pobūdžio skaitymai ypač mūsų jaunimui. Viršelis papuoštas suklumpancio partizano, išmetančio granatą, vaizdu, pieštu Vl. Stančikaitės.

Si knyga autorės nebe pirmoji: Lietuvoje ji davė „Nusidėjėle“, kurios II laida išėjo Australijoje. Tremtyje, Vokietijoje, 1948 m. išėjo jos „Liktūnas“. Autorė dar rengia spaudai „Tro-pikų maldą“ ir „Svetimus vėjus“.

• Gen. Teodoras Daukantas, buvęs Lietuvos kariuomenės generalinio štabo viršininkas, du kartus krašto apsaugos ministeris, jūrininkystės inspektorius ir Lietuvos atstovas Argentinoje, rašo savo atsiminimus. Tam darbu skirdamas visą nuleikamą laiką, tikisi šiais metais užbaigti. Šių metų rugsėjo 8 d. jam sueina 70 metų amžiaus. Gana dažnai gen. Daukantas dabar rašo Argentinos lietuvių katalikų savaitraštyje „Laika“.

• Kun. Adolfas Klimanskis yra paskirtas mokytoju paruošiamajame Mercedes vyskupijos seminarijoje, Guanaco mieste, Buenos Aires provincijoje, Argentinoje.

Kas gali dristi kreiptis į istoriją,
Kad jo veiksmams į duotų vardą?
Kas nusilenks prieš popierio laurus,
Kurios paminklui sau turi paruošęs?
Kas pasitenkins nuo savo šešėlio
Stimulą gavęs ar pripažinimą
Ir tikėt metais, kol pavirs jį dulkėm?

VII

Padėk man sukurti amžiais gyvą meilę
Iš mano su pasauliu nesantaikos tvirtos,
Ikvėpimų ir žygių vienintelę grandį,
Nežinomą gyviamis gamtos bėmintės.
Žmogišką daiktą, kurį elektronų
Pulkai abejingai svediniais plaka,
Kūrinį to, kurs vienas name dideliam
Gyvena su savo dėmės pelėsiais,
Nejudrų tašką, kurs priešais istoriją
Visa kas juda dalo i bloga ir gera,
Padėk žmogui man įtvirtinti, motin,
Pažįstanti mano priesaikas vaiko.
Padėk man nemesti sunkios naštos.
Lai vėjas nuo Vyslos okeanu bėga.
Už tai, kad gyvenimą duot man norėjai,
Dievo vardan būk palaiminta. Amen.

Iš lenkų kalbos išvertė
Juozas Kėkšta

K. Cibiras-Verax, parašęs naują knygą ispanų kalba

Metraštis. Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje, Hamiltono skyriaus išleistas, apimamas laikotarpį 1951.V.27 — 1954.V.27. Redagavo St. Bakšys, V. Kazlauskas, Pr. Lesevičius ir J. Trečiokas. Viršelis papuoštas dail. St. Dramanto piešiniu. Turinys pradedamas Vliko deklaracija, bei informacijomis apie Vliko sudėtį. Toliau — visa eilė straipsnių apie Tautos Fondo veiklą ir svarbą, apibūdinimas Tautos Fondo valdybos narių bei atsilankiusių paskaitininkų. Nemažai nuotraukų iš Lietuvos, pvz. mūsų aviacijos. Toliau — smulki pajamų — aukų apyskaita, informacijos apie lietuvių pasus, apie suruoštas pramogas, apie veikimo kliūtis ir naujas gaires, pagaliau gana stambus skelbimų skyrius. Knyga 82 puslapių, gaunama adresu: St. Bakšys, 38 Stanley ave, Hamilton, Ont. Canada.

• 50 metų sukaktį atžymėdamas įvairios lietuvių parapijos rengiasi išleisti savo istorijas. Be jau anksčiau minėtųjų — So. Bostono lietuvių parapijos klebonas kun. Pr. Virmauskas tariasi su dr. A. Kučiu dėl jo parapijos istorijos paruošimo, p. Spetyla kviečiamas paruošti Springfieldo sukaustuvinį leidinį, be to — savo parapijų sukaustuvinis leidinys planuoja kun. J. Jusevičius Omahoje, kun. Pakalnis Brooklyne, prel. Strakauskas Brocktone.

• C. Veraxo knyga „El imperio del genocidio“ (ispanų kalba, „Genocido imperija“) Kolumbijoje jau išėjo iš spaudos. Knygų leidykla „Impresos Internacionales“ organizatorius ir savininkas K. Klastauskas birželio 13 d. įteikė Medellino komendantui pulk. Emilio Tovar Lemus 10 egz. to veikalą. Knygoje pavaizduotas Pabaltijo ir kitų bolševikų užimtų kraštų naikinimas. Tam tikras jos egzempliorių skaičius paskirstytas po Kolumbijos kariuomenės bibliotekas.

• Inž. A. Semėnas, prof. inž. A. Jurskis pakviestas, Lietuvių Enciklopedijai rūpina medžiagą iš televizijos, radaro bei moderniosios elektronikos sričių. Be to dar yra pakviestas į „Technikos žodžio“ redakcinę kolegiją televizijos ir elektronikos klausimams.

• Muzikas Izidorius Vasyliūnas užima vargoninko vietą Šv. Pranciškaus parapijoje Lawrence, Mass. Prel. Pr. Juro globoje, tikimės, muziko šeima ras palankias sąlygas savo platesnei kultūrinei veiklai.

• Inž. Malinauskas pakviestas Lawrence, Mass., mieste vesti Merrimack Paper Co. bendrovės popieriaus fabriką. Jis buvo gavęs iš tos bendrovės stipendiją trejiems metams eiti mokslus.

• Prel. Pr. Juras yra pasiryžęs dar šiemet išleisti dr. A. Macinos knygą apie Mariją, tuo leidiniu mūsų kultūrinėje srityje atžymėdamas Marijos metus. Dr. J. Griniaus porą dramų išleis prel. Pr. Juras.

• Juozas Laučka, Europoje tvarkęs radijo transliacijas į Lietuvą, porai mėnesių atostogų atvyksta į JAV-bes.

Lėšos studijoms

Naujai išleistas žurnalas „Science Bulletin“, kurį leidžia Alberto Didžiojo gilda, paskelbė sąrašą įstaigų, iš kurių galima gauti lėšų studijoms ir tyrinėjimams. Stengiamasi įtraukti daugiau žmonių į mokslinį darbą.

TARP KITA KO

New York Times, be abejo, rimčiausias ir įtakingiausias JAV dienraštis. Jis geriausiai orientuojasi pasaulio įvykiuose. Jo žurnalistai plačiausiai informuoti vidaus ir užsienio politiniais klausimais. Ne kartą jo skiltyse yra praėjusi ir Lietuvos reikalus liečiantis žinutė. Bet kur ta Lietuva yra, jo redaktoriai atmintinai ir nežino. Lietuva, kaip ir kitos dijos kaimynės, Latvija ir Estija, N. Y. Times redaktoriams Balkanuose. Laikraštis, birželio 12, skelbdamas, jog Devey remia Baltijos tautų laisvės atstatymą, juodai išspausdino, jog "Devey Backs Balkan Rally."

Gal populiariausia ir mėgiamausia iš visų svetimų literatūrų šiandien JAV-se yra italų literatūra. Simpatijoms nepakenkė nei buvęs fašizmas, nei dabartinis italų linkimas į komunizmą. Yra jų literatūroje kažkas egzotiško, kas amerikiečius traukia. Tokie atsivertėliai, kaip Silone linksniojami ir cituojami. Bet niekas negali lygintis su Albertu Moravia, žydų kilmės, pikantiškų ir obscenių šlamštų gamintoju. Kad nebūti na žemesiems polinkiams patinkanti, rodo ir Guareschi Don Kamilius serijos romanų pasisekimas. Šio autoriaus knygos platinamos religinio turinio knygų ir devocionalijų parduotuvėse.

Siomis dienomis pasirodė nauja italų literatūros knyga: trumpų apysakų ir novelių rinkinys. Čia sudėta naujųjų italų beletristų nuo Pirandello ir d'Annunzio iki Moravios ir Guareschi kelios dešimtys autorių su 34 dalykais. Vienas recenzentas pastebi, kad išskyrus Silone ir Guareschi, visų kitų autorių beletristika tokia sava, lyg ji būtų iš amerikietiško magazino paimta. Štai kur pasisekimo paslaptis: amerikoniškiau negu amerikoniškai!

Senatas pritarė prezidento sumanymui kompozitorių Irving Berlin'ą apdovanoti aukso medaliu už jo patriotines dainas, ypač už dainą "God Bless America". Aukso medalis kaštus 1.500 dol.

Yra ir kita medalo pusė: "House Foreign Affairs" nutarė nupirkti į vieną galą bilietą kiekvienam, kuriam nepatinka daina "God Bless America", t. y. kiekvienam, kuris pareiškė norą vykti į Sovietų Sąjungą ir nebegrįžti atgal. Pirmininkas Robert B. Chipfield, respublikonas, iš Illinois, pareiškė: Tikiosi, kad sovietų valdovai atsilygins tuo pačiu ir norintiesiems leis atvažiuoti į USA. Kąžin? Ar neperdaugi aišmės būtų išlaidų, nes išvykti ir ne-grįžti panorėtų milijonai, o gal net ištisos tautos. Kad sovietų valdovai nesubankrutuotų, tegu tik išleidžia, kiekvienam atvyk-tančiam už kelionę užmokėtu-me ir mes. Geriausia, žinoma, būtų, kad maskolai patys iš-vyktų — tiesiai į Sibirą! Panašų pasiūlymą mūsų miesto laik-raštyje išspausdino vienas skai-tytojas, sakdamas, kad, girdi, jei jo valia būtų, jis visus Ame-rikos komunistus įsodintų į lėk-tuvus, nuvežtų į Sibirą, duo-tų po parašytą ir paleistų. Pri-dėčiau: dainuojant to paties Irving Berlin'o dainelę "Watch your step!"

Naujas dukart per metus ei-nančio kišeninio literatūros žur-nalo "New World Writing" nu-meris deda keletą vertimų iš arabų poezijos. Poezija kaip po-ezija — ir joje jau pučia "tarp-tautiniai vėjai", — bet dėl to ji artimesnė ir nearabui skaityto-jui ir verstui įmanomesnė. Ta-čiau įdomiausias vertėjo žodis, kuriame jis pasakoja tokių da-lykų. Poezija esanti visada bu-vusi augščiausias Arabijos me-nas, jų pasididžiavimas. Dar prieš Mahomedą poeto gimimas buvęs nepaprastos svarbos įvy-kis. Ir giminė labiau didžiavusi poezija, negu drąsa. (Vertėjas čia nieko neužsimena apie ara-biškų arklis, kurie, be abejo, lenkia ir poeziją!) Ir šiandien Arabijoje poetai yra nepapras-tai populiari, nepalyginti po-puliarsni negu vakaruose. Nė vienas viešas susirinkimas ne-prašina be poezijos deklamaci-jų. Ir poetai sutinkami su entu-ziazmu. Modernaus egiptiečio poeto Showki dainos dainuoja-mos populiariausio dainininko Muhammad Abdul Wahab. Sun-ku, girdi, įsivaizduoti, kad tok-sai Bing Crosby uždainuotų ką nors iš T. S. Elioto poezijos. Kai-kuriuose Irako miestuose, kaip pavyzdžiui An Najaf, poetų esą tiek daug, kaip palmių.

Na, o pas mus? Lietuvoje se-novėje, sako, irgi buvę daug dainių kanklininkų, kurių klausi-si ir kuriuos gėrbusi visa tau-ta. Ir Nepriklausomybės metais lietuviuose poezija augštai sto-vėjo. Tik komunistams "dai-nius" "paėmus už gerkles", rei-kalai pakito. Ir tada, kaip vie-nas satyrikas išsireiškė:

Bet amžiai slinko. Dienos /kito.

Poetų geso pagarba. Ir jiems neliko nieko kito, Kaip tik "out-out" — "arba" /-arba".

Arba keliaut į tyrus tyrus, Žolelė misti ir sliekais, Arba dvasia ir kūnu mirus Nutilt, nors kraujas dar /kais... — j. b.

Išleidžiama Daukanto "Būdas"

Spaudos atgavimo 50 m. su-kaiktis proga išleidžiama Sima-no Daukanto "Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių". Knyga leidžiama fotografiniu būdu, pakartojant 3 laidą, kuri buvo paruošta mūsų pirmojo tautinio istoriko 70 m. mirties sukakčiai paminėti (Sakalas, 1935 m.). Ją paruošė Jokūbas Laukys, redagavo J. Talmanas. Knyga apima šiuos skyrius: 1. Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių, 2. Tikyba se-novės lietuvių, 3. Rėda senovės lietuvių, 4. Karyba senovės lie-tuvių, ir 6. Lietuvių piningai se-novėje. Be to, knygos gale yra pridėtas Simano Daukanto raš-tų žodynėlis. Knyga turi 394 psl. ir Daukanto portretą, A. Janu-laitienės pieštą.

Knygos išleidimui palengvinti ir spausdintinių egzempliorių skaičiui nustatyti pradėdama rinkti prenumeratorius, kuri bus renkama tik iki š. m. rugpjūčio 1 d. Rugšėjo mėn. pirmomis dienomis knyga išeis iš spaudos. Prenumeratoriams knyga kaš-tuos tik 3 dol. Neuzsiprenume-ravusiems ji kaštuos 4,50 dol. Knygos gale bus pridėtas pre-numeratorių sąrašas.

ANNOUNCEMENT

DR. CHESTER PIEKARCZYK
CHIROPODIST — FOOT SPECIALIST

Monday, Tues., Thursday & Friday from 10 a. m. to 4 p. m.
and 5 p. m. to 8 p. m. Saturday — 10 to 4.

MARSHALL SQUARE THEATRE BUILDING

2875 WEST CERMAK ROAD
Chicago, Ill. CLiffside 4-1580

ŽIVATAS

S. ATONA ARBA UNTONA ISZ PADWOS PRACISZKONIES GIWENU-SE SZIOJ PASAULIEJ DWILEKTAMI ANZIEJ.

Ipat pietus ir krasztas wadinamas Portugalia: to krasztu wi-sudidisis miestas ira Lizbona, kuremi begiwendamu wirs su mote-ri Martins su Marij; pagimdtze sunu ir apkriksztije wardu Fernan-das. Daug ira tievw kurie pagimdi wajkus, augien jus be kokie moksia it egles miszki: ne tejp dare Martinas su Marij, tuodu su-nu sawa Fernandą nu pat kudikistes mokie raszta ir bajmes Die-wa; todiet ir iszaugina didej dora jaunikajtj. Tas nezgandodamas idant jaunistej neapsibristu, lig lajku istoje Lizbonoj i zokana S. Augustina. Czo budams labaj karsztaj pradiejie tarnauti Diewuj, bet jogiej gientis ir kiti pazistamis tankiej ij lajkie ir jo maldoms pariszskadije; todiet pradiejie melsti wiresnibes kad ji parkieltu i kitą klusztoriu, tarp žmonių nepazistamu. Wiresnibe pagirusi jo norą, dawe jam wietą Koimbrijo, kur Fernandas ir iszwaziawa.

Ištrauka iš vysk. Valančiaus "Žyvatas šventųjų"

Knygą leidžia Vytautas Sau-lius, kuris jau yra išleidęs ke-lėtą grožinės literatūros knygų, pasižymintį savo išorės dailiu-mu.

Visi, kurie nori būti šios kny-gos prenumeratoriai, prašomi rašyti leidėjui šiuo adresu:

Vytautas Saulius
812 W. 33 rd. St.,
Chicago 8, Ill.

Asmenys, dėl kurių nors prie-žasčių negalį ar nenorį iš anks-to sumokėti prenumeratorio mo-kescio, savo laišką pažymi, jog knyga išpirks apdėtu mokesčiu.

Sovietiniai žodynai

Per paskutinįjį ketvirtį šio šimtmečio, sovietai jau yra iš-leidę net 57 įvairius žodynus skirtingomis kalbomis. Dabar, kaip pranešama, rusai itin su-siinteresavę rytiečių kalbomis, ypač pietryčių Azijos ir kaiku-rinios Afrikos dalimis.

Sovietinis akademikas B. Se-rebrenikovas skelbia, kad jau baigtos paruošti vietnamiečių — rusų, malajiečių — rusų, sia-miečių, burmiečių ir tibetiečių žodynų laidos. Taip pat spaus-dinami žodynai ir afrikiečių tar-mėms, k. a. zvhili, zula, amkhar ir kt. Būdingas Maskvos domė-jimasis svetimomis kalbomis tose srityse, į kur nukreipta so-vietų ekspansija.

3241 So. Halsted St.

Tel. CALumet 5-7237

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vak.
Sekmadieniais uždaryta

Prekės geriausių Amerikos išdirbėjų.
42 metų prekyboje patyrimas. Pirkėjai sutaupo daug pinigų ir gauna geras, pre-kes lengvais daliniais išmokėjimais.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St.

Tel. CALumet 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama 25 metai iš WHFC stoties, 1450 kil., ketvir-tadienio vakare nuo 6 iki 7 val. Orkes-tras, dainininkai, rekordai.

Mūsų geriausi linkežimai visom birželio mėnesio nuotakom!

Mūsų Vestuvinė Dovana Jums: Už \$119.00 spyruoklinis matrasas ir "box" spyruokliniai kuomet pirksite bet kurį miegamąjį komplektą iš mūsų puikaus rinkinio geros kokybės moder-niškių, tradicinių "French Provincial" arba klevo medžio baldų už kainas, ko-kias jūs norite mokėti.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

6200 So. Western Ave. (Priešais Sears)

Atidara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val.

Nehru biografija

Indijos laikraščio "Times" redaktorius, katalikas žurnalis-tas Frank Moraes parašė Indi-jos ministerio pirmininko Neh-ru biografiją, kuri sekančių metų pradžioje tuo pačiu laiku išeis Indijoje, JAV ir D. Brita-nijoje.

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

30 E. 60th St., New York City
Tel. MUrray Hill 8-8677

VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šeštad. nuo 5 iki 8 v. v.

12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710

Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

DR. KAZIMIERAS MICHEL

Optometristas - Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis Ekzanimuo akis ir pritaiko akinius. Iš-gydo kreivas akis be operacijos. Įde-da netikrą-artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.

Kalba Lietuviškai
4634 SO. ASHLAND YARDS 7-6616

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro Geras patarnavimas

DR. WILLIAM J. WALTON

OSTEOPATHIC PHYSICIAN

General Osteopathic Medicine and Obstetrics

Office hours: Mon., Tues., Thurs., Fri., Sat. 11 to 12 A.M.—2 to 5 P.M. Mon., Thurs., Fri. 7 to 9 P. M.

5748 W. Huron St. AUSTIN 7-1279

AR JUMS REIKALINGI AKINIAI? Tiesiogiai apie

MAXIMUK OPTICAL PLANĄ Jūs nustebite ir būsite patenkinti 5 N. Wabash Ave. Suite 807

Valandos 9 iki 5:30 kasdien Šeštadieniais 9 iki 2.

Tel. STate 2-5758

DR. JUZĖ AGLINSKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Valių ir moterų ligos

5159 South Damen Avenue

Pirmad., trečiad. 10—4. antradi. ir penktadien. 10—12 val. pietų

Šeštadieniais 10—12 val. pietų

Ofiso tel. — PR 6-7800

Namų tel. — TR 4-1765

DR. KESTUTIS AGLINSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2300 West 51 Street

Val: pirm., antr., treč., ketv., penkt. 9—5 v. v. treč., šešt., susitarus

Ofiso tel. PROspect 6-1795

Namų tel. TR 4-1765

DR. ANTONAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1957 W. Garfield Blvd.

VAL: 1—4 ir 6—9

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadi. ir sekmd.

Tel. buto GRaceland 2-9203

2336 West Chicago Avenue

DR. JUOZAS BARTKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

NORTHWEST MEDICAL CENTER

Tel. ARmitage 6-0161

Val. 1—3, 7—9 p. p. pirmad., antradi., ketvirtadi., penktadi.

10 v. ryto — 1 v. p. p. trečiadi. 12—4 v. p. p. šeštadi.

Tel. ofiso PR. 8-1717, rez. RE. 7-7868

DR. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3148 West 63 Street

Kasdien 1—3. Vakara 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadien. ir sekmd. ofisas uždarytas.

Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue

(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)

Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštadieniais 2—4 val. vak.

Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį

Tel. ofiso LAfayette 3-6048

Rez. FRontier 6-0814

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9

Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

Tel. ofiso WA. 8-2060, rez. CO. 4-1187

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

10748 So. Michigan Ave.

VAL: (išskyrus šeštadi. ir sekmd.) nuo 2 iki 4 v. p. p. 7—9 v. vak.

Ligonius prima tik pagal susitarimą

Rezid. 10838 So. Wabash Ave.

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526

DR. ALINA DOMANSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPEC. REUMATINES IR SANARIŲ LIGOS

Ligonius prima antradi. 6:30—8:30 ir šeštadien. nuo 4—6. Kitu laiku pa-gal susitarimą. Tel. CLiffside 4-5634

4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet

Trečiadieniais pagal sutartį

Ofiso tel: Virginia 7-0036

Rezidencijos: Beverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0606, rez. VI. 7-7303

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Spec. moterų ligos ir akušerija)

4055 Archer Avenue

Kampus Archer ir California Ave.

VAL: 2—4 ir 6—8 v. p. p. Šeštadieniais 2—4 v. p. p.

Išskyrus sekmdienius

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos Filmore 3-8614 (Maywood, Ill.)

DR. S. GĖŠTAUTAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Sirdies, vidaus ir vaikų ligos

4055 So. Archer Ave.

(Kampus Archer ir California Ave.)

Antradieniais ir ketvirtadi. 6—8 v. v. Šeštadieniais 2—4 val. popiet

Ofiso telef. Yards 7-1166

Rezidencijos Stewart 4-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 35th Street

(Kampus Halsted ir 35-ta gatvė)

VAL: 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kas-dien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso GROvehill 6-4020

Rez. HILtop 5-1560

DR. Alexander J. Javois

(JOVAISAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2423 West Marquette Rd.

Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak. Trečiadi. ir šešt. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)

2500 West 63rd Street

VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta

GROvehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUSKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE

PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius

2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1336 So. 49th Ct., Cicero

Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak. Šeštadieniais 10—2 v. r. ir 4—6 v. v.

Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

PHYSICIAN AND SURGEON</

Dėl kultūrinio darbo planų ir organizacijos

Kelios pastabos vieno pasikalbėjimo proga

ST. RAZDUKAS, Cleveland, Ohio

Nemaža priėmimo ir prirašymo kultūrinio savo gyvenimo temomis. Tačiau kultūrinio savo problemų vis nebepajėgiam kaip reikiant išspręsti. Vis nebesukuriame kultūrinės savo „politikos“ ir nebeturime vienos plačios apimties organizacijos jai vykdyti. Bet su Lietuvių Bendruomenės veiklos programos ryškėjimu kartu ima aiškėti ir užuomazgos tų kultūrinio darbo planų, kuriuos ji turėtų imtis įgyvendinti. Apie tai teko man kalbėti uždare Clevelando kultūrininkų ir apskritai kultūros darbininkų pobūvy, sukvietame Augustinavičiaus bute, manau, kad kaikiškos šio pasikalbėjimo mintys bus įdomios ir platesnei mūsų visuomenei.

Be kitų, pranešime man rūpėjo išskirti ypač šiuos dalykus:

Bendruomenės dėsimo taškai

Bendruomenė, kaip sakoma viename jos aplinkraštyje, turėtų stovėti lietuviškos saugojimo, išlaikymo, stiprinimo ir galvavimo prieštaki. Taigi jos dėsimo turėtų būti nukreiptas į visus lietuvius. Tačiau paskirstytas ne lygiai.

Mažiausiai šio dėsimo turėtų tekti suaugusiems. Jiems ir pavojai mažiausi — jie, kaip teisingai pastebi J. Brazaitis, „Aiduose“, nei nuliutę, nei suamerikoniškai — nors kartais ir labai to norėtų („Budėjimas naktį“ 2 nr.). Užtat iš jų reikia laukti ko didžiausio dėsimo visam lietuviškam gyvenimui. Jie turi būti tie syvai, kurie mūsų kultūrą gaivina ir palaiko. Jie turi viską padaryti, kad atsivežti tautiniai lobiai būtų perduoti ateinančioms kartoms. Pačiai atečiai jai pretenzijos turėtų būti ko kukliausios — prisikėlusioji Lietuvoj, kas jį dar grįš, jų reikšmė tegalės būti tik labai menka.

Daug didesnio dėsimo jau vėta toji mūsų karta, kuri dabar mokslus eina. Jai jau daug didesni ir nutautimo pavojai. Ties ja kabo ir atitrūkimo grėsmė nuo lietuviškos bendruomenės (mišrių vedybų, atskiro gyvenimo ir kt. būdais). Bet ši karta galėtų būti ir geriausia dovana, kada nors ir Lietuva parveža: ji bus pajėgi fiziškai ir pasisavinusi naujojo pasaulio augstosios mokyklos dvasinius ir techninius laimėjimus. Todėl Bendruomenės uždavinys jai lietuvišką išlaikyti.

Visų daugiausia dėsimo turėtų atitekti mūsų vaikams. Ties jais yra susitelkę patys tamsieji debesys. Juos yra pagavusi stipriausia nutautimo srovė. Jiems reikia įspūdingiausios tautinės įtakos.

Štai kodėl visu rimtumu ir atsidėjimu reikia susirūpinti kultūrinės savo „politikos“ reikalu: ji turi išlaikyti sveiką tautinio ateities potencialo jėgą. „Jei tokis galvojimas būtų rastas teisingas, — rašo Brazaitis, — tada ar neverta būtų kritiškai peržiūrėti, kam tremtyje mūsų gerų norų ir didžios energijos daugiausia išleidžiama — tenkinti vyresniajai kartai ir jos interesams, ar jaunesniajai, priaugusiai? Ar mūsų dvasinės gyvybės šaltiniai — laikraščiai, žurnalai, knygos, minėjimai, pramogos, jubilėjai... daugiau skiriamai vyresniesiems, Lietuvoje susikrovusiems visą savo mentalitetą, ar jie lygiai tinka ir antriešiem? Ar mūsų akademiniis jaunimas turi iš ko pažinti Lietuvą ir jos kūrėjus sutrauktu, kondensuotu būdu, kokis teimanomas jam šalia jo specialybės studijų? Ar mūsų patys mažieji, kuriems lietuviškai augti ir bręsti nėra lietuviškos aplinkos, stinga lietuviškos mokyklinės bendruomenės, o yra tik namai, ir tai tik vakarais po

darbu, tik lietuviška šeštadieninė mokykla (neretu atveju labai silpna — mano pastaba), — ar šitas atžalynas turi bent tiek lietuviškų jam tinkamų knygelių, kiek jų duodama vyresniajai kartai? Ar tos knygelės gali bent iš dalies atsverti jo pomėgiuose angliškas tos rūšies knygeles? Ačiū jaunimo knygelių rašytojams ir laikraščiams. Bet ar to jau užtenka ir patenkina jaunojo skaitytojo reikalavimus?“ (ten pat).

Bendruomenės darbo plotas

Į augščiaul nurodytus dėsimo taškus reikia kam nors organizuoti būdu atkreipti akis. Tai Bendruomenės uždavinys. Ji turi turėti domėtis ir rūpintis, ji šiam reikalui turi savo lėšas teikti.

Šiais gyvybės reikšmės klausimais konkrečiai pradėjo rūpintis Bendruomenės Lietuviškos komisija, suorganizuota New Yorko apygardos valdybos iniciatyva, dabar dirbanti prie Loko. Komisija sąmoningai atsisako vien teorinių svarstymų, bet ima si sudaryti visai konkretios veiklos planą. Jos manymu, pačiai pradžiai reikėtų: vaikams elementoriaus — albumo, iliustruoto pradinio katekizmo, lietuviško dainorėlio (vieno ar kelių), pedagoginės beletristikos rinkinio, plokštelių su liuanistikos dalykų (pasakų, eilėraščių ir kt.) tekstais. Toliau reikėtų organizuoti vaikų ir jaunimo teatrėlius, kur jie patys ir jiems tikami dalykus vaidintų. Reikėtų lietuvišką radijo valandėlių centro, kad būtų galima keistis vertingiausiais turimais dalykais, ir t.t.

Su savo Bendruomenės konkrečios kultūrinės veiklos planu j viešumą yra išėjęs ir Juozas Alaušius 4 „Aidu“ nr. (žr. jo „Atvirą laišką Bendruomenės Lo kui“). Jame yra įdomus ir tas momentas, kad jis mėgina nurodyti, kaip j reikėtų visų sutelktinėmis jėgomis įvykdyti: „Bostonui ir apylinkėms, — rašo jis, — skiriamas uždavinys įvykdyti literatūros premijos skyrimą, Connecticut valstybės lietuvių paimti globon jaunimo literatūros premiją, Philadelphia ir Baltimorės lietuvių pasirūpinti dailės premija, o New Yorko bei New Jersey valstybių apylinkės, be muzikos premijos, dar pasiūlyti globoti stovyklą, skirtą rytinių pakraščiu moksleivinei jaunumenei... (Be premijų), yra dar didesnių uždavinių. Tegu gausioji Chicagos visuomenė įgalina jos tarpe įsikūrusioji Lietuvos mokyklai institutui veiklą, kas metal laiduodama lėšas vienam ar porai mokslinių studijų išleisti. Trūkstante vadovėlių: tegu Detroitas su Clevelandu sutelkia lėšas kas metal po vieną parengti. O visos trikampis (Chicago — Clevelandas — Detroitas) drauge dar turi pasirūpinti stovykla moksleivinei jaunumenei... (Los Angeles kolonija) tegu imasi premijos žurnalistui, gyviausiai žadinusiam tautinę nuotaiką“.

Sitie siūlymai dar nėra, žinoma, kažkoks neabejotinas kultūrinės veiklos problemos išsprendimas, kurį vykdytų Bendruomenė. Jų nereikėtų be kritikos priimti. Tad pasisakykime, kritikuokime. Mano širdžiai šie sumanymai yra mieli. Mieli jie turėtų būti ir kiekvienam lietuviui. Jie jau sudaro pagrindą svarstyti, domėtis ir veikti. Galima kaiko atsisakyti, galima kitais dalykais papildyti. Mums pvz. būtų labai įdomi Clevelandui atitenkanti dalis.

Kultūrinio gyvenimo organizacija

Lietuvoje buvo iškiles Kultūros fondo, Kultūros Rūmų, toliau Kultūros instituto sumanymai. Bet jie dėl visos eilės prie-

žasčių arba nebuvo įgyvendinti, arba nebebuvo sūspėti įgyvendinti. Svetur atsidūrusi tautos dalis ligi šiol taip pat neberanda būdų išeiti į platų kelią su sava tautinės kultūros politika ir su plačios apimties organizacija jai vykdyti. Tuo tarpu ne vienas lietuvis neabejoja, kad tautai, norinčiai gyventi, yra būtina tvirtai suorganizuoti kultūrinį savo gyvenimą ir intensyviai skatinti bei remti kultūrinę kūrybą.

Ne čia vieta plačiau liesti savas kultūrinės negalias. Bet reikia pastebėti, kad keleriopai pasokę mūsų laikraščius skaitytojų škaičius vėl pradeda mažėti; kultūros žurnalai vegetuoja; lietuviška knyga sunkiau beperka; parengimų lankytojai retėja; organizacinis gyvenimas silpnėja, ir t.t. Dar kas mūsų gyvenimui būdinga — tai, kad kultūrinio gyvenimo našta tegula tik ant nedaugelio pečių. Beveik visur tematome dalyvaujant tuos pačius žmones. Tai yra daugiausia svetur susidars, „vidurinys luomas“, dar nepraadęs kultūrinio gyvenimo intereso, dar jaučias kultūriniam gyvenimui pareigos, dar turis atsakomybės jausmo už organizacinį mūsų gyvenimą. Tuo tarpu iš gyvenimo yra dingusi naujoji mūsų „aristokratiija“ — žmonės, kuriems atsivėrė turtėjimo galimybės, patogumai ir „gerų laikų“ vilionės (prof. Pakštas juos vadina kitu vardu — kiau-liažmogiais). Organizacinio gyvenimo šalinasi ir naujoji mūsų plebs, kuriai iš vienos pusės reikia „duonos ir žaidimų“, ir kuri iš kitos pusės nebeišsivaduoja nuo savotiško pagiežos jausmo, kad kadaise dar Vokietijojej buvę „neteislingai“ padalyti iš Balfo gauti kaklaraščiai ar švarkai (tai bene pagrindinė priežastis dabar nebesidėti su „ponais“ j bendrą darbą: kaip tada jie „skriaudė“, tai ir dabar nuskrūsią!).

Syptelėjus šitaip „pro asarą“, visdėlo reikia pastebėti, kad mūsų buvimas svetur galėtų turėti didelę prasmę. Jei mūsų inteligentų kartai, išaugusi ir išsilavinusi nepriklausomoje Lietuvoje, buvo prikišamas tam tikras kultūrinis siaurumas, tai dabar užsienio laimėjimai pasidarė prieinami kiekvienam jame atsidūrusiam. Dugčiau: niekadus užsienių augstosios mokyklos mes neturėjome tiek lietuviško jaunimo kaip dabar. Užtat visu būtinumu mums dabar iškyla reikalavimas padaryti viską, kas tik nuo mūsų priklauso, kad svetur išlaikytume ko daugiausia lietuviško kraujo ir dvasios.

Šiam reikalui yra būtinos visų mūsų organizuotos pastangos, kultūrinė politika ir konkretūs jos planai. Visus mus, net ir anuos naujosios mados „aristokratus“ bei „plebėjus“, turi pagauti lietuviška srovė, kuri dabar vadinama Lietuvių Bendruomene. Bet jei šis var-

Dail. J. Pautienius — Meškeriojotai

Nauja A. Račiūno opera

Komp. A. Račiūnas Lietuvoje sukūrė operą „Martytė“. Ji buvo transliuota per Maskvos radiją. Siužetė pinasi — partizanų kovos ir meilės temos. Pirmoji veiksmo dalis perpinta liaudies dainų motyvais, tema „Pas močiūtę augau“. Opera perdėm liadiška. Kai kas panaudota iš „Trijų talismanų“ (Pvz.: „Kas pamokė apynėlį“). Opera, pagal okupantų reikalavimą, su gera doze komunistinės propagandos, su dainomis apie Maskvą, pvz. vyrų choro „O mylima Maskva.“ Libretas Venclovas, Keidošiaus ir Gustaičio. Jis keletą kartų taisytas, ir nepasakytas, dėl ko: taigi, turbūt, politiniais sumetimais. Nežiūrint agitpropinio žargono, operos visiškai subolševikinti nepavyko. Joje absoliučiai pirmąją dviejų žmonių meilės istorija, žmonių, kuriuos gyvenamasis laikotarpis įvėlė politikon su visomis žiauriausiomis pasekmėmis. Libretas yra realistinis ir nebombastiškas. Dėl to ir skundžiasi rusai agitpropo menmeistrai. Skundžiamasi, kad visi did-

vyriški žygiai figūruoja tik programose ir užkulisyje, scenoje jų nėra. Šiaip jau pakankamai laikytasi normos: „buržuaziniai nacionalistai“ kaip reikiant pavaižuoti „šunimis“. Liaudis „džiaugiasi tarybine santvarka“, kad ir kiek minoriskai ir lietuviškai. Šiip jau operoje pagristai atsisakyta nuo dirbtinių apoteozų. Yra saikas — o tuo pačiu opera jau nėra rusiška, nėra falšyvu „entuziazmą keliančių masinių scenų“, nėra dirbtinio patoso, trūksta agitpropui reikalingo politisamagono — to tai ir pasigenda meno cenzoriai.

Muzikinių požiūriu, reikia prisiminti A. Račiūno talento abu kraštutinius, kuriuose jis yra didelis: vienoje pusėje jis moka meistriškai surasti sintezę tarp „rimtos“ muzikos ir naivos liadišios. Jis moka rašyti liadišnių stiliumi („im Volksliedton“) — gal jis vienintelis tarp mūsų kompozitorių, kuriam taip pavyksta šių muzikinių ekstremų amalgamacija. Kita Račiūno talento pusė — tai muzikinė karikatūra, drąsus ir gerokai apvaldytas modernizmas. Ankstyvesni jo kūriniai ne vienam atrodė per daug drąsus, per daug chaotiški ir nepatenkinami. Ar jis subrendo, o gal mūsų klausas, pratinta prie įvairių disonansų praplėtė savo diapazoną: žodžiu, tokios rūšies modernizmas nebegąsdina — o patraukia, sudomina, sužadina intelektą ir stebina ausį teigiama estetinė prasme.

Tačiau operoje nėra veik ne vienos arijos, kurią būtų galima „arija“ pavadinti. Daugumas duetų, ansamblių momentaliai pavirsta didžiuliu nesibaigiančiu rečitatyvu, sudraskytu j atskirus gabalėlius. Jų neviens — tai perla, kiek tat liečia temas ir muzikinę mintį. Tačiau jos neišvystytos.

Operą dirigavo A. Žiūraitis. Dėl paties atlikimo pasakytina tiek, kad orkestras ir visas ansamblis atliko viską labai drausmingai, tiksliai, nedvejodamas. Gerai surepetuota. Tačiau — buvo jaučiamas, kad dirigentas yra jaunas ir dar nedrįsta savo muzikalumo detalių užspausti orkestrui ir veikalui.

das ką gąsdintų, jį galėtume pavadinti ir kitu vardu, pvz. Kultūros fondu ar kitaip.

Kad ir sunkiai, visdėlo tokia organizacija ir Amerikoje gimsta. Kokia ji bus, priklausys nuo mūsų pačių. Nuo mūsų priklausys, ar ji susiras savo veiklai bazę, ar susikurs tautinės kultūros politika, ar sudarys pajėgi ir gyvą kultūrinio gyvenimo organizaciją. Nuo mūsų priklausys, ar ji išsilies ir apims lietuvių mases, ar merdės nedaugelio pasiryžėlių bei entuziastų tempia.

Tad ko reikėtų?

Reikėtų visų pirma Bendruomenės domėtis ir rūpintis. Reikėtų, kad j jos darbą dėtusi veiklūs ir autoritetingi žmonės, ne tie vieni „atliekamieji“. Reikėtų, kad lietuvių masės sudarytų jai deramą dvasinę bei materialinę atramą. Reikėtų per ją parengti mūsų jaunimą kuriamam ir vadovaujamam kultūros darbui. Pagaliau reikėtų išspręsti ir lygiagrečių kultūrinį lietuvių organizacijų bendradarbiavimo ir darbu pasiskirstymo klausimą.

JEANS RESTAURANT
2532 S. California CL 4-0278
Now open Sunday 12 to 7 P. M.
Weekdays From 7 A. M. to 1 A. M.
A fine variety of Sea Foods and Steaks.
We also serve choice Cocktails — Liquors. Reservations for small parties invited.

RAY HARRINGTON CATERER
We serve large or small groups... weddings, banquets, parties, council functions at a reasonable cost.

CORNEDEEF & CABBAGE Is Our Specialty

2529 N. Milwaukee Ave. ALbany 2-7773 ALbany 2-6059

LIETUVIŠKA GĖLIŲ PREKYBA
"PEOPLES FLORIST"
Meniška! atliekame visokius gėlių užsakymus:
★ VESTUVĖMS
★ VARDINĖMS
★ KRIKŠTYNOMS
★ LAIDOTUVĖMS
Savininkas R. ir O. HOMKO
1850 WEST 47th STREET LAFayette 3-1786

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CLume 5-1127
Pritrys mechanikas, turis moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karošeriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyvą. Dirbiuvis yra 3231 Lowe Ave. Įvažiuoti reikia iš kairės. Kas negali atvažiuoti, dirbtuve, skambinkite telef. sustarimui.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki \$10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3 1/2 Nuosimčio

MES PERKRAUSTOME JUSŲ baldus saugiai keletą bloką arba kelias dešimt mylių

Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turis daug metų patyrimo perkraustymo darbe.
Pristatome anglis ir pečiams aliejų — dideliais ir mažais kiekiais.

STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyn Avenue Tel. Virginia 7-7097

TAUPLYK ATEIČIAI
Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutaupe, kada galėjo taupyti. Ką beplanuoti ateitį atskaitomas vis tas pats.
Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagų patarimą, nes indėliai yra apdrausti iki \$10,000 kiekvienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki \$30,000.
Nemokamas sustojimas automobilistams.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 1-2028
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Šešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Agronomijos filosofijos daktaras

A. MUSTEIKIS, Detroit, Mich.

Bronius Povilaitis Montreale McGill universitete įgijo filosofijos daktaro laipsnį iš genetikos srities. Šiam mokslo laipsniui gauti specializavosi kultūrinių augalų genetikos ir citologijos srityje ir parašė disertaciją tema "Fertility in diploid and tetraploid red clover". Lietuviškai galėtume pavadinti: paprastųjų raudonųjų dobilų vaisingumo palyginimas su dvigubomis chromozomomis raud. dobilais. Chromozomų skaičių padvigubinus (tai atliekama panaudojant colchicino metodą), dobilų sėklų gamyba žymiai krenta, nors pačios sėklos yra didesnės, lyginant su diploidiniais (paprastaisiais) dobilais. Chromozomų skaičiaus keitimo metodą išdirbo pats daktaras — Br. Povilaitis. Jis pastebėjo, jog per trumpą laiką negalėjęs tetraploidinių dobilų sėklų produkcijos pakelti, nors buvo išsiaiškinta, jog šioji priežastis pareinanti nuo klaušinėlių degeneracijos.

Br. Povilaitis rašytame laiške paminėjęs, kad šis colchicino metodas bene buvęs mėginamas jau prieš antrąjį Pasaulinį karą ir Lietuvoje, Dotnuvos selekcijos stotyje, bet matyti, tuo metu dar nebuvo pakankamo patyrimo ir specialios literatūros tinkamai išnaudoti. Šiandien reta kuri stambesnė selekcijos stotis gali apsieiti be cytogenetikos skyriaus. Šioji, palyginti, nauja mokslo šaka padeda stumti bendruosius biologijos mokslus pirmyn ir kartu augalų selekciją pastato ant tvirtų pagrindų, sako Povilaitis.

Magistro laipsnis B. Povilaitiui buvo suteiktas tame pačiame universitete už atliktą mokslo darbą, pavadintą — "Study of Dormancy in Weed Seeds". Prie šio darbo — uždelsto piktžolių sėklų daigumo reikėjo dirbti net dvejus metus. Po šio sėkmingo ir naudingo kraštui

bei mokslui darbo universiteto vadovybė pasiūlė ruoštiis daktaratui. Taigi, per trumpą laiką įsigijo net du mokslo laipsnius iš žemės ūkio srities.

Bronius Povilaitis Kanadon atvyko 1949 metais ir "Lady Davis Foundation" padedamas pradėjo dirbti Macdonald College, McGill universitete. Ir dabar dar pasilikti vieneriems metams ten pat savo studijas tęsti "Postdoctorate Scholarship" teisėmis.

Bronius Povilaitis lietuviškai, jį melynąjį dangų išvydo 1907 m. rugsėjo 5 d. Šiaulių apskrityje. Gimnaziją baigė Linkuvoje. Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje pradėjo 1925 m. ir baigė 1929 m. Sekančiais metais ten pat pradėjo mokslininko kelią pakviestas Bendrosios žemdirbystės katedros vyr. asistentu. 1934 m. skaitė Namų ūkio sekcijai pritaikytą žemdirbystės kursą. 1939 m. dirbo Kaune kaip Sėklų Kontrolės stoties direktorius. 1941 m. vėl grįžo Dotnuvą ir skaitė specialios žemdirbystės kursą iki Lietuvos okupacijos, kuri privertė jį apieiti kraštą ir mokslo darbus tęsti svetur.

Nuo 1946 m. iki 1949 m. Vokietijoje buvo Baltų universiteto mokymo personalo nariu. 1948 m. buvo paskirtas Baltų Centrinės Tarybos lietuvių atstovu prie Britų zonos karinės valdžios. Dabar jis yra Agricultural Institute of Canada nariu. Be to, neseniai buvo pakviestas "Sigma Ksai" draugijos nariu. Ši draugija yra JAV. ribose, o Kanadoje turi tik savo skyrių prie McGill universiteto. Draugija leidžia žurnalą "The American Hill Top Resort".

Atostogoms rezervuoti vietas anksčiau žemiausias kainas. Puikūs kambariai, namukai, jei pageidaujama geriausias maistas. Vieta pobūviams. Klubai, bizerių grupės, piknikų grupės planuokite anksčiau. West Shore of Grass Lake. Matykite Charles Bieneman arba Frank Jarda, Richmond, Illinois. Tel. Richmond 803.

Dr. Br. Povilaitis

can Scientist". Br. Povilaitis redaguoja leidžiamas lietuvių enciklopedijos žemės ūkio skyrių. Aktyvus Lietuvos ūkio Atstų Studijų Žemės ūkio sekretoriaus dalyvis, parašęs studiją apie duoninius javus.

Br. Povilaitis brangus mums lietuviams ne tik kaip žemės ūkio mokslų kūrėjas, bet jis mielas savo dideliu humanizmu, draugiškumu ir lietuviška dvasia. Jis uolus organizacinio ir visuomeninio gyvenimo narys. Malonus agronomų bičiulis nemetė mokslinio kelio dėl materialinio lengvesnio gyvenimo.

CATERING SERVICE
Vestuvės — Balliams — Bankietams. Nereikės rūpintis bei dirbti. Sutaupysite daugiau pinigų ir jums patiks mūsų aptarnavimas.
Bendnarski Catering Service
1631 N. Milwaukee Ave.
CA. 7-9007

CHIEF EVERGREEN RESORT

MAUSTON, WISCONSIN
EASY TO REACH—ONLY 220 MILES FROM CHICAGO. The playground of Wisconsin—near the heart of the world famous Delis recreation area. Delicious food—superbly prepared. All modern conveniences. Congenial clientele. Restful, or exciting as you choose! Beautiful Private Swimming Pool on our grounds. Pure sparkling water. All sports. Good fishing, Golf, Riding stable, Dancing nearby. Cottages, Lodges or Hotel with meals \$15 to \$25.50 per week. Opens May 29th. Reserve early—Wire or phone 3-1431, Mauston, Wis. Write for folder.

for fun and sports
SILVER SPUR Ranch
ALL EXPENSE VACATION, including meals, lodging, riding, golf, tennis, swimming in a BEAUTIFUL PRIVATE LAKE, fishing, boating, orchestra, dancing, square dancing, volleyball, softball, basketball, etc. FREE INSTRUCTION in all of the above activities. ONE WEEK, NO EXTRAS, \$45.00 FOR YOUNG PEOPLE 18 to 40. Ideal climate. OPEN JUNE 20th.
We Provide Free Transportation to Catholic Church
SILVER SPUR RANCH
GREESHAM, WISCONSIN

Ar iš tiesų kinų kalba sunkiausia?

Europiečiams atrodo, kad kinų kalba esanti sunkiausia. Išmokyti, bet jos mokovai sako, kad toks teigimas nėra teisingas. Mat, kinų kalba neturi nei "the" nei "der, die, das", jos daiktavardžiai nelinksniojami, nėra gramatinių formų nei giminės skirti, nei veiksmažodžių laikams rodyti. Sunkiausias europiečiui dalykas — tai tonai. Plačiausiai vartojamoji "mandarinų" tarmėje skiriasi keturi tonai, kurie europiečiams pradžioje yra sunkiai pagaunami. Tas pats žodis, ištartas vienu tonu, turi vieną prasmę, kitu tonu — jau kitą prasmę ir t.t., bet kai prie tarimo tonų priprantama, tada kinų kalba pasidaro anaipol ne tokia jau sunki. Kas kita kinų raštas: jis neturi raidžių, o vien ženklus kiekvienam minties niuansui. Norint kiekvieną kinų raštą skaityti ir suprasti, reikia išmokyti apie 40.000 ženklų.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI
PRISTATOME VISOKIŲ RŪSIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINE ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir seštadieniais iki 3 val. vakaro

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS

Turite naują didelį sunkvežimį ir apdraudus
6930 S. Talman, Chicago 20, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

P. & J. JOKUBKOS

Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė
(Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotųjų ir vedybinių deimantinių žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šaukčių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos, 7. Televizijos ir radio lemputės, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai.

Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas

4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3.8617

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS
ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas—specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street Tel.: CALumet 5-2173
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted Street)
PRIIMAMI ĮVAIRŲ SPECIALŲ UŽSAKYMAI

AUTOMATIŠKAS ŠILDYMAS

AL. STANČIAUSKAS ir AL. LAPKUS

Instaluoja naujiems ir seniems namams American Standard ar kitų geriausių Amerikos firmų gamybos, alyva ar anglimis kurenamus pečius (furnaces).

Daro gazo ir alyvos pakeitimus Deda stogams rinas (gutters).
Instaluoja moderniausias "Victor" automatinius šalto oro vėdintuvus — Automatiškai "Victor" Room Air Conditioners.

Lengvos išsimokėjimo sąlygos Pilnas draudimas ir garantija

1337 SO. LARAMIE ST. CICERO

OLympic 2-6752 2-8492

10 ATSAKYMŲ

KODĖL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL ĮSTAIGOJE:

TURTAS — \$44,000,000.00

1. Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga.
2. Dabar ji moka 3% dividendą.
3. Ji yra grynai lietuviška įstaiga.
4. Jos Atsargos Fondas didesnis negu \$3,600,000.00.
5. Cash, Gov't. Bonds ir G. I. paskolų, dalinai garantuotų U. S. Gov't., \$34,000,000.00.
6. Namai ir visi įrengimai priklauso
- Standard Federal, bet knygos jo vertė yra tik \$1.00.
7. Ji saugiai ir konservatyviai vedama.
8. Per 45 metus ji visados visiems išmokėjo pagal pareikalavimą.
9. Visuose jos skyriuose mandagus ir teisingas patarnavimas.
10. Kiekvieno sąskaita F. S. & L. I. Corp. apdrausta iki \$10,000.00.

PINIGAI PADETI PRIEŠ 11-TĄ MĖNESIO DIENĄ NEŠA DIVIDENDUS NUO PIRMOS JUSTIN MACKIEWICH, President

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

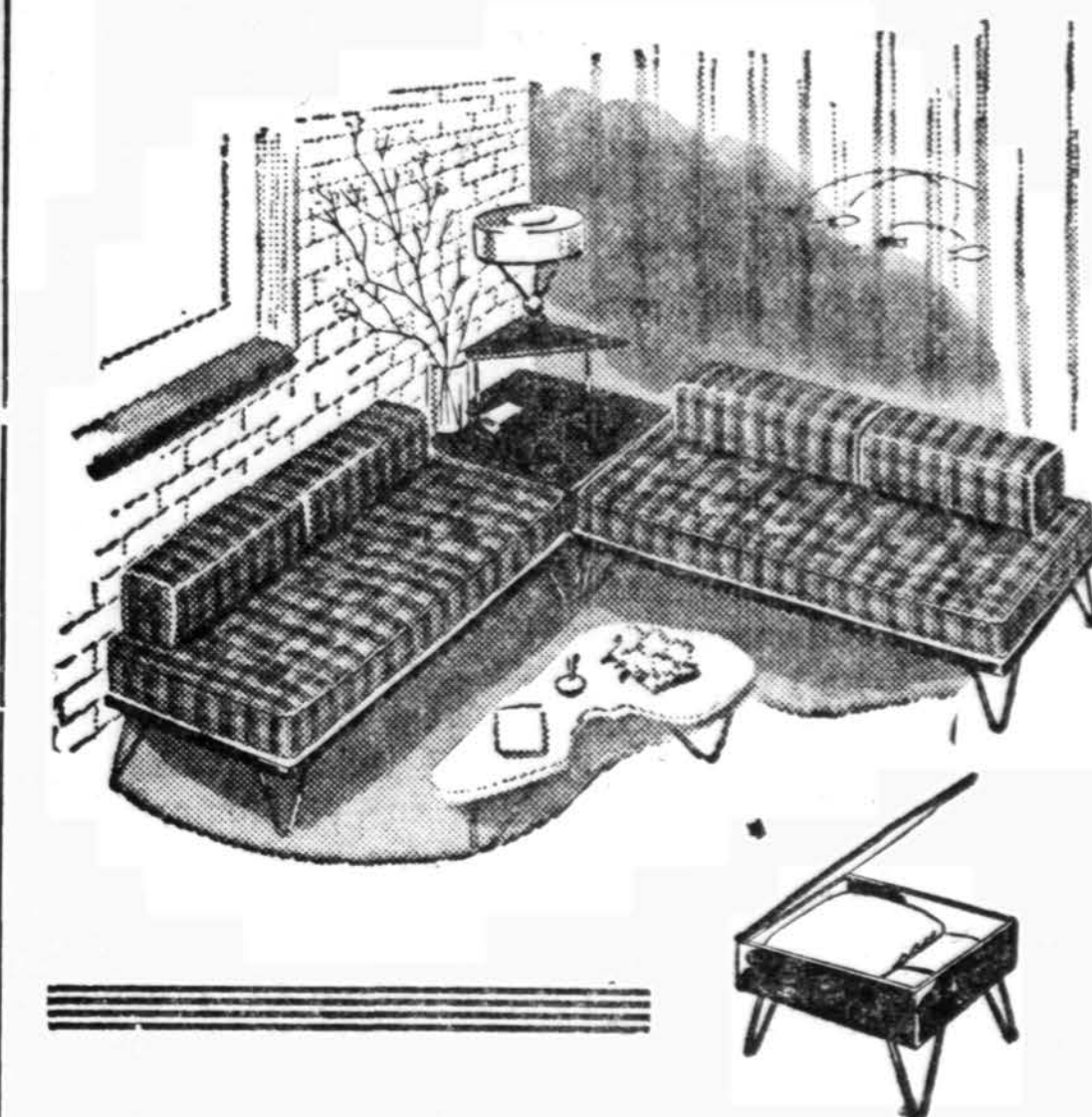
SPEND AN EVENING OF RELAXATION — COMFORT at VAN'S LOUNGE
Bring the family over
Free movies every Wed. 9:30 P. M.
2841 Archer Bishop 7-9501
Vanda Shuman, Prop.

BEST WORKMANSHIP UPHOLSTERING BY NU-ART FURNITURE
Easy terms — Hours 9:30 to 5:30
2747 W. 11th St., Gary, Ind.
No obligation
Call Gary 3-0809

Lietuvių Prekybos Namai

Sekmadieniais 10—5 valandos

Už pusę išleistų pinigų skoningai įrūšiti savo namus nėra lengvas uždavinys — Tačiau mūsų įmonė tai jums pagelbės, ne žodžiais, o tikrais faktais.

Moderniškos sofos ir miegojimui lovos tikrai... \$39.00
3 dalių sofa, kėdė ir atoman tikrai... \$99.00
2 dalių nylon sofa ir kėdė svečių kambariui \$149.00
2 dalių svečių kambariui moderniški baldai, įvairiausių spalvų ir medžiagų... \$199.00
8 kub. pėdų liuksusinis šaldytuvas... \$149.00
5 dalių virtuvei chromo stalai (4 kėdės)... \$39.00
9x12 vilnoniai kilimai, 100% vilnų... \$69.00
Staliukai dėl telefonų ar radijų... \$1.00
Rašomieji stalai su 6 stalčiais... \$29.00
Knygom spintelės su stiklo durimis... \$29.00
3 dalių miegamojo kambario baldai, nuo... \$99.00

Viską jūs rasite, kas čia skelbiama; be to, rasite ir didelį pasirinkimą augstos rūšies prekių.

Lankykite Lietuvių Prekybos Namus — didžiausią Chicago baldų įmonę, lietuvių suorganizuotą ir vadovaujamą. 17,000 kv. pėdų plotas moderniškų baldų jums parodys, kas naujausia baldų pasaulyje.

FURNITURE CENTER, INC.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

ĮMONĖS VEDEJAS JUST. LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St. Tel. VI 2-4226

ĮMONĖ ATIDARYTA:

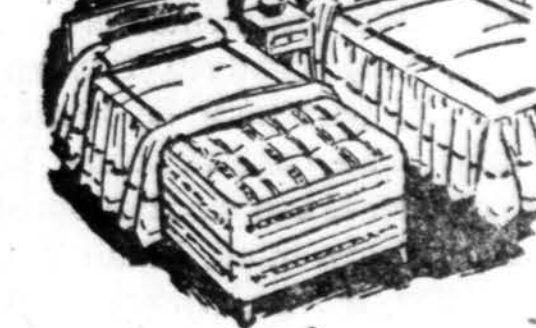
Firm., Ketvirtad. 9—9:30
Kitom Dienom: 9—6:00
Sekmadieniais: 10—5 valandos

SPECIALUS NUPIGINIMAS!

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711

Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą matėte "Drauge"

11 dalių miegamojo baldai tik už... \$149.00

Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą įskaitant matracus ir spyruoklės.

Užեikite į LIETUVIŲ KRAUTUVĘ

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite:

ANTANAS VILIMAS

1841 SO. CALIFORNIA AVE., CHICAGO, ILL.
ROckwell 2-2282

"Drauge" rasite vėliausių, įdomiausių žinių!

MOVING PERKRAUSTYMAS IS ARTI IR TOLI
Ilgu metų patyrimas — Pigus sąžiningas patarnavimas. Nauji dideli sunkvežimiai — Patobulinti perkraustymui įrankiai, kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai yra apdrausti — išsiurinti
J. NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St., Chicago, Illinois
Tel. WALbrook 5-9209

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.
M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. DIRbtuvės SEeley 3-2146
Namų KEnwood 8-3092

AL. VARNAS and COMPANY
Savininkai Al. Varnas ir Al. Balčiūnas
2509 West 63rd Street Tel. WA. 5-2278
Importuotus pietums ir kavai servizus, įvairiausių rūšių kristalo indus, vaikams servizus, keramikos išdirbinius ir įvairiausias dovanų dalykus siūlom pigiau negu kur kitur.
AL. VARNAS & CO.
IMPORTO FIRMA
CHICAGO 29, ILLINOIS

LIETUVIŠKA GASOLINO STOTIS IR AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
5759 So. Western Ave. Tel. REpublic 7-9533
Shell benzinas. Atliekami generaliniai remontai motorams, stabdžiams, transmisijoms, keičiamos dalys; be to visi lyginimo ir dažymo darbai.
Įmonėje dirba ir patys savininkai. Visiems mechanikams darbams vadovauja motorų specialistas Aleksandras Šnelius. Įmonė įrengta pavyzdžingai su paskutinės laidos moderniaisiais aparatais, kaip tai: tepimui, visai automobilio elektros sistemai ir karboracijai. Prityrę ir sąžiningi mechanikai atliks darbus greitai, sąžiningai ir pigiau ne bet kur kitur.
Įmonės savininkai: A. Adomėnas, V. Kozica, V. Paalksnis

Žodis Rannitui

AL. BARONAS, Cicero, Ill.

"Religija yra liaudies opiumas", "Kristaus iš viso žemėje, kaip tokio, nebuvo", "Vatikanas yra darbininkų išnaudotojas", prisimena šūktis iš bolševikų metų, kai paskaitai p. Rannito straipsnį Vienių Nr. 21 "Kristus nemirė ant kryžiaus". Šia viena antrašte p. Rannitas brūkštelėjo kryžių per visą dviejų tūkstančių metų krikščionišką kultūrą. Jei Kristus nemirė ant kryžiaus, tai visa, kas buvo šimtmečius statyta, yra beprasmiška ir kvaila. Ir dabarties partizanai, ir jo motina, kurie vergijoj semiasi stiprybės iš kryžiaus, yra pasigalėjimo verti ir naivūs žmonės. Bet į tai šiečia nesigilinsim. Geriau pakalbėsime, ar iš viso kada nors buvo verta Rannitui tikėti ir kas atsitiko su tais, kurie Rannito žodį paėmė už tikrą pinigą.

Laimės pajautimas po čekisto bato

Kada pirmą kartą į Lietuvą įsiveržė bolševikai, p. Rannit "Darbo Lietuvoj" prabilo: "Sovietų daina linksmai skamba Kauno gatvėse. Ta daina pažadina masėse džiaugsmą ir išdidumą, drąsą ir laimės pajautimą". Kiek šiose eilutėse išreikšto džiaugsmo pergyveno tikras lietuvis, atsidūręs kalėjime ar užkaltame vagone į Sibirą, manau pats p. Rannit turėtų suprasti. Toliau toj pačioj "Darbo Lietuvoj" autorius džiaugiasi: "Svajingo ir melancholiško Kauno nebegalima pažinti. Taip, svajoti tai dar nereikia gyventi. Reikalingi veiksmas, reikalingi tikrieji žodžiai ir dideli darbai. Štai ko mokosi liaudies masės pagyvėjusiam, lyg tik ką atsibudusiam mieste, besiklausydamos radijo garsiakalbių, štai apie ką impulsyviai kalba gatvėse Tarybų Lietuvos piliečiai". Tačiau mokiniai klasėse kalbėjo maldas, nors mokytojai, kaip ir dabar Rannit, aiškino, kad Kristus nemirė ant kryžiaus; minios ne džiaugėsi, bet keikė okupantus ir tokius, kaip augščiau cituotą minčių autorius, minia nepasidavė melui ir pataikūnų žodžiams. Tikrasis lietu-

vis netikėjo tada tokiomis žodžiais, jis netiki dabar ir netikės. Čia ir yra visa lietuvių tautos stiprybė. Tada neitkino Rannit, neitkins ir dabar. Juk kas būtų buvę, jei visa tauta būtų pasidariusi, kaip Rannit sako, "pažangiai galvoją piliečiai"... Kas būtų, jei visa tauta būtų paklausiusi ir patyrusi, kaip kad Rannit, po bolševikišku bato "laimės pajautimą?"

Tikrai kryžius ne Muloko darbo

Lietuvių tauta labiau tikėjo dviejų tūkstančių metų krikščioniška kultūra negu Rannitu, susižavėjusiu burlioko daina Kauno gatvėse. "Naujas Kaunas naujojo Lietuvos ir nauja Lietuva su naujuoju Kaunu jau pradeda pamiršti savo flegmatiką ir svajingą praeitį", rašė Rannit, o tauta keikė (o gal reikėjo tikėti?) O gal Rannit tada klydo rašydamas: "Tarybų Lietuvos piliečiui jau vis mažiau imponuoja išsigimimas, mėšlungiškas blaškymasis ir praieities kančios. Jį patraukia ir sužavi tas džiaugsmas ir ta šviesa, kurią jis mato aplink save." Jei klydo tada, iš kur galima būtų garantuoti, kad neklysta ir dabar; bet jei Rannit neklydo tada, tai galėjo likti ten, kur galima pamiršti "mėšlungiškas blaškymasis ir praieities kančios." Grįžtant prie straipsnio "Kristus nemirė ant kryžiaus", reikia pripažinti, kad kryžius, ant kurio buvo nukryžiuotas Kristus, nebuvo Muloko darbo ir jo keturi kryžiafonės kampai nebūtinai turėjo po 90 laipsnių kampą, bet kad Kristus buvo nukankintas kaip "auka saulės dievui" arba kad "Senas ir Naujas testamentas yra daugelio mokslininkų interpretuojami kaip seksualinės religijos padariniai", tai šitokių sakinių bolševikiniais metais istorijos ir biologijos mokytojai pasiremdami įvairiais mokslininkais, man yra prikišę ligi gerklės ir už tai jaunimas, prasidėjęs vokiečių rusų karui, atsilýgino partizanų veiksmams. Daug kas tada suklaido, bent dabar taip nebekalba, kaip antireliginio muzėjaus direktorius ar kaip sovietinio kankinimo dėsytotojas.

Cicero Lietuvių choras; vedėjas J. Kreivėnas

Pažangumas ir gyvenimo ritmas savo galvą, bet tauta gyva ne tais, kurie šoko garbinti "sovietų dainos", bet tais, kurie tikėjo Dievui ir Lietuvai. Ir šiandien, kaip rašo Daumantas knygoje "Partizanai už geležinės uždangos", kovojančių lietuvių gretose nėra tokių, kurie būtų pažangūs", nėra tokių, kurie tikėjo Rannito žodžiais, o tėra visi tokie, kuriems ir Kristus mirė ant kryžiaus ir kuriems Šventas Raštas nėra "seksualinės religijos padarinys". Tas mano pasikalbėjimas su Rannitu tegu būna priminimas, kad nereikia niekinti to, kas pavergtam lietuviui ir partizanui yra visa viltis ir paguoda, vedant sunkią kovą su priešu, naikinančiu Lietuvą ir jos kryžius;

As tada nepajutau "naujo gyvenimo ritmo", kaip ir daugelis, ir dabar sutinku būti vadinamas atsilikėliu ar buku, bet noriu priminti, kad tada "Laisvės varpas" į tuos "pažangiuosius" rašytojus kreipėsi primindamas jiems, jog ateitis neatleis už tą "pažangumą", kuris pagrįstas žudymu. "Laisvės Varpo" leidėjas, jaunas technikos studentas, Červenėj paguldė

su priešu, kurį anais metais Rannit labai buvo įsimylėjęs. Bibliografija: A. Rannit, Atgimstančiam Kaune, Rytinė Darba Lietuva, 1940 m. Nr. 70, šeštadienis, rugpjūčio 24 d., 6 psl. A. Rannit, Kristus nemirė ant kryžiaus, Vienių 1954 m., Nr. 21.

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
IS WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD IR PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKMD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HENLOCK 4-2413

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

Vestuvėse, krikštynose, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra —
LIETUVIŠKI SALDAINIAI
KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAS SOKOLADINIAI
VAISINIAI, SALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys
Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsakykite tiesiai iš gamyklos.
Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

Vestuvini nuotraukos
Augstos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio, Inc.
EDVARDAS J. ULIS, SAV.
4068 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

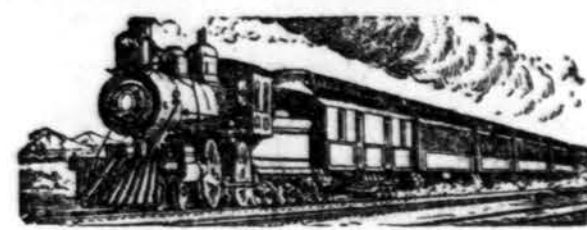
ROOFING — SIDING

Rock wool insuliacija. Plokštūs stogai dengiami. Aluminiai kombinuoti žieminiai langai ir durys. Lengvi išsimokėjimai. Jokio įsipareigojimo, saukite nemokamiems apskaičiavimams.
DE MARCO & SON
3418 West 63rd
PROS. 6-4560, PORTS. 7-6416

Atsara iki 4 val. ryto
Sėstad. iki 5 val. ryto
VAL HALLA LOUNGE
Laikykite šia vietą mintyje
Nes geresnė sunkiai surandama
3553 SOUTH HALSTED
Virginia 7-8291
TELEVIZIJA

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave. — Tel. YArds 7-3278
MES PARUPINAME KELIONES: Lektuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Taipgi parupiname bilietus, viešbučius ir suvarkome visus su kelione susijusius dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ Pildome afidevitus. Keliones planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemo- kėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nerikės lankytis nei į geležinkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

Pradėk Taupyti Šiandien, Turėsi Rytų!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutaupų.

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir Seštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p. Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d. Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

DEL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIA

ERDVIA IR PATOGIA
BEI SENIAUSIA
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖ

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoj

KASDIENĄ CIA RASITE

DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, ploviklių, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.
LENGVI ISMOKEJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N MINI 30 METŲ SUKAKT!

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puiką Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius. Gaus ir kitokių dovanų. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tik etą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 34 gabalų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių suamless steel setų po 24 gabalus 6 asmenims. Kiekvienas gaus puikią progą laimėti vertingą dovaną.

Chicago Savings and Loan Association per 30 metų finansinio gyvenimo visada išmokėjo taupytojams pilną taupomą sumą, mokėdama aukštesnę dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. Už praeitus šešis mėnesius mes ir vėl išmokame 3% už visus indėlius (3% per annum).

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnę dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki \$10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Sios įstaigos puikiai įrengtoje raštinėje teikiami sekanti patarnavimai:

- 1.—Apdraustas taupymas
- 2.—Pirmų morgičių paskolos
- 3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
- 4.—Christmas Club Savings
- 5.—Vacation Savings Club
- 6.—Duodami Travelers Checks
- 7.—Notary Public
- 8.—American Express Money Orderiai.

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo ir elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.
Dėmesys! Pinigai padėti iki liepos 15 d., gaus dividendą už visą mėnesį.

Paveiksle matome Chicago Savings and Loan Association Valdybą, direktorius, auditorių, advokatus ir raštinės tarnautojus, kurie, Prezidento John Pakel Sr. vadovaujami, pasėkmingai, saugiai ir pelningai tvarko šią turtingą lietuvišką 14 mil. dol. finansinę įstaigą

Chicago Savings yra antra didžiausioji lietuvių vedama taupymo ir skolinimo finansinė įstaiga Chicagoje, o iš virš 500 taupymo įstaigų visoje Illinois valstybėje, dydžio atžvilgiu ji yra 29-oji.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

JOHN PAKEL, Prezidentas

6234 So. Western Ave. Telef.: GROvehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

Vėsintuvai ir jų įtaka sveikatai

INŽ. A. SEMENAS, Chicago, Ill.

Gyvybei tinkamai palaikyti, be maisto, mums reikia ir oro. Apie 60% savo energijos žmogus paima iš oro per kvėpavimo organus. Žmogus be maisto ir vandens gali išbūti gana ilgą laiką, bet be oro — neišgyventų nei kelių minučių. Oras yra svarbiausia būtinybė mūsų egzistencijai. Tačiau labai mažai tekreipiame dėmesio į aplinkumoms orą, kuriuo mes kvėpuojame. Kad žmogus jaustųsi patogiai ir sveikai, orui statomos trys sąlygos: tinkama temperatūra, reikiamas drėgmės kiekis ore ir grynumas.

Artinantis vasarai iš anksto jau bijomasi to karšto oro, kuris žmogų nemažai išvargina. Bandoma kovoti įvairiais būdais. Dažniausia pagalba mechaninių prietaisų: vėdintuvų ir vėsintuvų.

Vėdintuvai arba ventiliatoriai (fenai), tai jau seniai žinomas būdas orą kambariye keisti (įtaisius lange) arba maišyti, bet jie oro pilna prasme nepagerina.

Vėsintuvai, apie kuriuos čia norima pakalbėti, yra naujesnis būdas orui pagerinti. Vėsintuvai (amerikoniškai — air-conditioner) tam tikru būdu veikia mechanškai į orą. Jie gali orą ne tik atšaldyti, atvėsinti (iš čia vėsintuvai — siaura prasme), bet ir sušildyti; taip pat tą orą išfiltruoti ar išvalyti; drėgmę pašalinti ar pridėti, ir sudaryti oro cirkuliaciją. Vasarą paprastai vėsintuvai atlieka viską, išskyrus šildymą ir drėgmės papildymą.

Ore esančios dulkės ir nešvarumai dažniausiai būna įvairių ligų priežastimi. Todėl oras, patekdamas į kambarį, turi būti gerai išfiltruotas bei išvalytas.

Tai yra viena pagrindinių sąlygų, statomų vėsintuvams. Laikė karštų vasaros mėnesių būtinai reikia orą atvėsinti ir sumažinti drėgmę, kad žmogus maloniai jaustųsi. Tačiau, daug kas klaidingai mano, kad nustatčius kambariye oro vėsintuvų pastoviai temperatūrai, sakykim 70°F, jausis gerai. Taip nėra. Reikia derintis ir prie lauko sąlygų.

Pvz. jei lauke yra 85°F ir daug drėgmės, o viduje atvėsinsime iki 75°F ir pašalinsime iš jo pakankamą kiekį drėgmės, tada oras turės talpos, t. y. turės galimybės sugerti drėgmę iš prakaituojančio kūno ir mes jausimės patogiai. Tačiau, jei kitą dieną temperatūra lauke pašoks iki 100°F ir mes viduje vis laikysime 75°F, tai tada mūsų

nervų sistemai būtų tikras smūgis. To išvengtumėme, jei kambariye temperatūrą pakeltume iki kokių 85 — 90°F. Kitaip sakant, sudarytumėm temperatūrų skirtumą nedaugiau, kaip 10 — 15°. Aišku, tos sąlygos daug pareina ir nuo atskiro žmogaus, jo aktyvumo, kiek laiko praleidžiama lauke ir kambariye ir klimatinė sąlyga, prie kurių jis pripratus.

Oro vėsintuvų yra labai įvairių: didelių ir mažų, skirtų įvairioms gyvenimo sąlygoms. Labiausiai populiarius ir lengviausius įrenginius yra kambariniai vėsintuvai. Tokie kambariniai vėsintuvai paprastai susideda iš kelių sekcijų, k. a.: vėdintuvų (oro cirkuliacijai sudaryti), šaldymo (ir šildymo) įtaisų, drėgmės kontrolės ir oro filtrų. Paprastai temperatūra yra automatiškai palaikoma termostato pagalba. Tinkamas santykis tarp temperatūros ir drėgmės yra gero vėsintuvo savybė.

BRUNO F. FRANCIS
Turintis leidimą ir apdraudą
Plumbing kontraktoriaus, apšildymo įvedimo ir patalynės, Kanalizacijos įvedimo, Praveikimo visų įrengimų. Joks darbas nėra per didelis ar per mažas. Sausite dabar be jokių įsipareigojimų nemokamiems apskaitavimams. **GRovehill 6-6803**
2915 W. 63rd St.

Geriausios rūšies darbai leiskite **ALLEN & SONS**
Uždenkti stogą. Visokių rūšių stogai, apmušimai, instaliacijos. Be jokių įsipareigojimų saukite nemokamiems apskaitavimams.
GRovehill 6-6249
6552 So. Maplewood Ave.

CAMP RICHARDS
A CAMP OF DISTINCTION
FOR BOYS, 8—15

Holy Mass Daily — Large Property on Lake Beulah — Spacious Campus — Modern, Fireproof Buildings — New Gymnasium — Experienced Staff under Supervision of Divine Word Missionaries — Professional Coaching.
Located near East Troy, Wis. (only 95 miles from Chicago), near junction of Highway 20 and 15.
For descriptive folder, call **ROgers Park 4-0150** between 8 A. M. and 8 P. M., or write to Rev. Registrar, Camp Richards, East Troy, Wis.

Education for a changing world — Prepare yourself for life's serious adventure in the deeply Catholic and friendly atmosphere of

MADONNA COLLEGE
36800 Schoolcraft Livonia, Mich. (20 miles from Detroit)
Liberal Arts College for Women
Conducted by the Felician Sisters
Arts and Sciences, Music, Teacher Training, Home Economics, Art, Social Work, Secretarial Science, Voice, Medical Technology, Journalism
For Catalog Write to **SISTER MARY PAULA**

PRANESAME ATIDARYMA
KALVARIJOS KALNO
ŠVENTOVĖS

MELROSE PARK, ILLINOIS
2 blokas į rytus nuo Mannheim Rd. tarp Lake ir North Ave.
Replika šventųjų laiptų Romoje ir Stacijs lauke
Sekmad. Šv. Mišios 11 v. r.
Stacijs 2 val. popiet
Visuotiniai atitaidai sekmad. birž. 20 d. taip pat trečią sekmadienį liepos, rugpjūtio ir rugsėjo mėn.
ATDARA KIEKVIENĄ DIENĄ
Priėmimui maldininkų grupėms saukite **FLmore 4-8999**

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrupos išlyginamos.
— 1 valandos darbas —
State Dental Plate Laboratory
1635 W. 47th St. Yards 7-4499
944 W. 63rd. WAlbrook 5-2558
639½ W. 63rd St. WE 6-2608

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrupos išlyginamos.
— 1 valandos darbas —
Cleveland Dental Plate Laboratory
456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3242

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrupos išlyginamos.
— 1 valandos darbas —
A-1 Dental Plate Laboratory
22 W. Madison, Room 223, DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-7241

Vadovas į sveikatą
BŪKITE SVEIKI
Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

kurį parašė ir išleido Dr. Steponas Bleša. Šioje knygoje aprašoma svarbi sveikatos išlaikymo dėsnių kaip būti sveiku ir ilgai gyventi. Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su pristatymu. Tuojau užsisakykite.

Užakymus su pinigais siųskite

DRAUGAS
2334 So. Oakley Avenue
Chicago 8, Ill.

JUOZO PAUKŠTELIO
ROMANAS
KAIMYNAI

Idomus savo lietuviška dvasia, nepaprastai gyvai vaizduojantis lietuviškos kaimo gyvenimą. Kaina \$2.50.

Užakymus su pinigais siųskite

DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

SCIBOR FURNITURE STORE
Custom made furniture
Jums tiesiai iš fabriko

Sutaupykite \$\$\$ — Jokių tarpininkų
Baldų apmušimai — patyrę darbininkai
Atvykite šiandien — Pasirinkite iš daugelio fasonų bei raštų. Jokių įsipareigojimų. Nemokamiems apskaitavimams skambinkite
GArden 2-5296 9818 S. Western Ave.
Atidara kasdien 9 iki 6
Pirm, ir Ketv. vak. iki 9 val.

Jei turite parduoti ar išnuomoti, pasiskelbkite smulkių skelbimų skyriuje. Skelbimą galite perduoti telefonu: **VRginia 7-6640**.

SOLEMN NOVENA
Our Lady of Mount Carmel

Sponsored by
Disclaled Carmelites
at
newly founded
JACKSON, MISS.
MONASTERY

Beginn'g
July 8th
and
Conclud'g
July 16th.

Write your intention here

NAME _____
ADDRESS _____
City _____ Zone _____ State _____

A drive for solely needed building funds is being held by the friends of the nuns. Can you help?

Enclosed is my offering amounting to \$_____

EVERY SUNDAY
Bus Pilgrimages to Shrine of St. Benedict
See Benedictine Monastery and Bible Reproductions of Holy places in Palestine at **BENET LAKE, WIS.**
(2 mi. N. E. of Antioch, 50 mi. N. of Chicago Loop)
Bus transportation. Reservations in advance \$3.00 round trip
Call **BENEDICTINE RETREAT LEAGUE**
WAbash 2-9359, 332 S. Michigan Ave. Room 957
Buses leave Jackson & Kedzie 8:30 A. M. Chicago time
Other stops arranged

ANGLY KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3.5 mi. augštas, durys po kalvę, arti 63.5 mi. gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Chicago universitetą.
Vienas doleris val. — privačios Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliškai.

Skelbkites "Drauge"

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Tai, ko nori pasiekti, daug greičiau laimėsi šypsena, kaip kardo smaigaliu.

— Šekspyras

Telef. REpublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9—2 v.

ADOMAS VAITKEVICIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS
PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdirkimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO. atstovas
4919 So. Paulina St.
PROspect 6-7960

NUO UZSISENEJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Je, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, JIE negali ramiai esdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalintų šias skaudžias ir skaudžias senu atvirų ir skaudžių žaizdų, užsėkite **LEGULO Ointment**. Jis gydomo ir spartybės palengvins jūsų skaudėjimą ir gaivina ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taip pat nuo skaudžių nudegimų. Jis taip pat pašalina tešėjimą ligos vadinamos **PSORIASIS**. Taip pat pašalina peršalimą, vadinamos **ATLETIC'S FOOT**, sužadą džiūvimo odos ir perplykimo arprščių. Yra tinkamas vartoti nuo žizstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t.t. taip pat tinkamas vartoti vaikuiam kada pširodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gerą gydulį visų u-viršinių odos ligų. **Legulo Ointment** yra parduodamas po 75 ct., \$1.25 ir \$2.50

Pirkit vaistines **CHICAGO** ir apylinkėse — **Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan** arba rašykite ir atsiskysite **Money order** į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

STOP AND SEE US
No waiting — One hour service
BRAKE LINING
1 YEAR GUARANTEED
22 years of dependable service
Open to 6 P. M.
ART'S SCIENTIFIC BRAKE SHOP
4329 W. Addison Spring 7-5959
Open Saturdays until 4 P. M.

PRADEKITE ANKSTI
Roto-Tilling ir Roto-Vating

pieveles ir čaržus. Taip pat traktorių aptarnavimas. Krepšiklės pas ekspertus, kurie atlieka darbą už žemas prieinamas kainas. Be jokio įsipareigojimo saukite dabar nemokamiems apskaitavimams. **FLton 5-1324**

Priruoškite
Savo
Automobili
Dabar

• Motory "tune-up"
• Stabdių aptarnavimas
• Vairo patikslinimas
• Karburatorių ir
• Generatorių pataisymai
• Automat. transmišijos aptarnavimas
E and R AUTO SERVICE
Elmer J. Wangerow, Prop.
6434-38 S. KEDZIE AVENUE
WAlbrook 5-8314
Complete Studebaker Service

RAY'S STANDARD AUTO. SERVICE

Where there is always service with a smile. Cleaning, washing and simonizing. Efficient service; free estimates; motor analysis by experts.

800 W. Hill Grove
Western Springs, Ill.
CHestnut 6-9804

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: **LAFayette 3-3085**

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLY KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3.5 mi. augštas, durys po kalvę, arti 63.5 mi. gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Chicago universitetą.
Vienas doleris val. — privačios Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliškai.

Skelbkites "Drauge"

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Under New Management
MUSIC & FAVORS WEEK-ENDS
Music by Billy Reich and Orch.
L and M LOUNGE
Formerly the "47th Club"
R. Lelko and R. Majder, Props.
2649 W. 47th St. LA. 3-9673

YANAS
HARDWARE & PAINT CO.
Varnišas, langams stiklai, elektros ir plumbing reikmenys. Elektrikiniai daži prunkštėliai. Išnuomokite "Sanders ir Steamers"
2817 West 63rd St.
PROspect 6-1297

For Top Workmanship call
BOB'S — TV — TELEVISION
We service & repair all makes. Our work is guaranteed. Standard parts & G. E. Tubes.
2946 S. WALLACE
VICTORY 2-8360

PRADEKITE ANKSTI
Roto-Tilling ir Roto-Vating

pieveles ir čaržus. Taip pat traktorių aptarnavimas. Krepšiklės pas ekspertus, kurie atlieka darbą už žemas prieinamas kainas. Be jokio įsipareigojimo saukite dabar nemokamiems apskaitavimams. **FLton 5-1324**

STOP AND SEE US
No waiting — One hour service
BRAKE LINING
1 YEAR GUARANTEED
22 years of dependable service
Open to 6 P. M.
ART'S SCIENTIFIC BRAKE SHOP
4329 W. Addison Spring 7-5959
Open Saturdays until 4 P. M.

Priruoškite
Savo
Automobili
Dabar

• Motory "tune-up"
• Stabdių aptarnavimas
• Vairo patikslinimas
• Karburatorių ir
• Generatorių pataisymai
• Automat. transmišijos aptarnavimas
E and R AUTO SERVICE
Elmer J. Wangerow, Prop.
6434-38 S. KEDZIE AVENUE
WAlbrook 5-8314
Complete Studebaker Service

RAY'S STANDARD AUTO. SERVICE

Where there is always service with a smile. Cleaning, washing and simonizing. Efficient service; free estimates; motor analysis by experts.

800 W. Hill Grove
Western Springs, Ill.
CHestnut 6-9804

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: **LAFayette 3-3085**

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinę, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLY KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3.5 mi. augštas, durys po kalvę, arti 63.5 mi. gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Chicago universitetą.
Vienas doleris val. — privačios Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliškai.

Skelbkites "Drauge"

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami mokę kokią amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta programa. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikata. Dievui ir Panelės Švenčiausios. Tulpkite Broliams Marijonams. Susirašykite su noviciato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC. atgalvinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasilaukite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašyk

Jurkaus "Pavasaris prie Varduvo"

JUOZAS KRALIKASKAS

(Pradžią žiūr. praeito šeštadienio kultūriniam priede)

2. Piligriminė mistika

Piligriminė mistikoj lietuvių liaudis yra skendėte skendėjus per istisus šimtmečius. Joje, iš tikrųjų, reiškiasi lietuvių idealizmas, grožio ir gėrio ilgesys, tobulumo ir amžinumo ilgesys. Ilgesys ir tikėjimas. Iš to ilgesio, vilties ir tikėjimo visa tautodailė ir tautosaka. Iš to ilgesio ir tikėjimo — kryžiai, koplytėlės, rūpintojėliai, kalvarijos: kasgi iš jų dvelkia, jeigu ne toji piligriminė mistika?

Būdingą ir prigimtį lietuvių piligriminės mistikos pradą — tą ryškų psichologinį lietuvių bruožą — stiprino krikščionybė šimtmetis po šimtmečio. Visa krikščionybė — sklidina piligriminės mistikos.

Piligriminiai tremtiniai (iš rojus, į Babilono nelaisvę, Egiptę), piligriminiai sugrįžantieji (Mozės vedami), piligriminiai maldininkai (I Jeruzalę, į šventąsias vietas, į atlaidus) — vis užuominos kiekvienam, kad ir jis tėra kelivis ir piligrimas.

Rūpintojėlis ir "mūka" (Dievo kančia) išreiškia mūsų liaudies jauseną: lietuvių liūdesį, ilgesį ir Dievo meilę. Pro rūpintojėlį, "mūkelę", pro pakrypusią pakelę koplytėlę praeidamas lietuvis kėlė kepurę. Dievdirbys jautė, matė ir girdėjo Dievą: iš labai arti. Ne tik dievdirbys: kiekvienas lietuvis, keldamas kepurę.

Piligriminė mistika savo esmėje nėra pesimistinė: priešingai — optimistinė. Joje yra viltis ir tikėjimas: į kelionės pabaigą ir išvadavimą. Joje — religinis požiūris į gyvenimą ir mirtį, į žmones, įvykius ir gamtą. Joje — tikėjimas į prisikėlimą ir pavasarį.

Piligriminė mistika įkvėpia įvairzdžius (religinius ir legendinius), idėjas ir personazus. O dabar paklauskime, kas yra tarpininkas "Pavasario prie Varduvo" rinkinyje, ar veikėjai? Čia tarpininkas tarp autoriaus ir skaitytojo yra visų pirma ne veikėjai, bet piligriminės mistikos įvairzdžiai (religiniai ir legendiniai). Pvz., medinis Kristus legendoje, "Kregždės ant nukryžiuotojo pečių". Šitai yra pagrindinė priežastis, kodėl čia veikėjai — blyškūs. Ir vėl paklauskime, per ką šitame rinkinyje idėjos išreiškiamos, ar per asmenis? Gana daug kur idėjos čia išreiškiamos per tuos pat religinius ar legendinius įvairzdžius. Tada asmenys (veikėjai), užuot patys nešę idėjas ir veiksmą, tėra tik padėjėjai. Idėjinių gelmių ir grožio daugiau piligriminės mistikos įvairzdžiuose, negu knygos žmonėse. Žmonės jau tik antrajame plane. Kiekvienas religinis, legendinis ar

kronikinis įvairzdys čia yra idėjinė figūra, bet asmuo (veikėjas) — ne kiekvienas. Štai dėl ko čia nemažai beveidžių veikėjų. Jie tiek tėra gyvi ir įžiūrimi, kiek ant jų krinta idėjinės atšvaitos. Monumentinės Nukryžiuotojo figūros šešėlyje nyksta išnyksta žmogiškai visos parapijos: kregždžių ryškumas tik iš to paeina, kad jos (kaip du veidrodukai) Kristaus žmonių meilę atšviečia, Kristaus majestetišką ramybę ir geraširdiškumo gėlmę atspindi. Žmonės neaiškūs, bet idėjos ir jų nešėjai labai aiškūs. Konfliktai yra, bet jie kyla ne iš psichologinio būtinumo. Konfliktai ne iš veikėjo vidaus susidūrimo su aplinka, bet iš idėjos susidūrimo su nevalyva ir mamoniška kasdienybe. Lietuvių liaudies piligriminė mistika yra "Pavasario prie Varduvo" pagrindas. Kaip piligriminė mistika apspindavo lietuvių liaudies žmogų, taip ji apspindžia ir Paulius Jurkus kūrybą. Šiuo požiūriu autorius yra labai lietuviškas, sakykime — liaudiškas. Ta pati liaudinė dvasia su bažnyčia pačiame centre. Iš tos pat versmės ir nuotaikinis knygos tonas: romantinis ir lyrinis. Lyrinis tonas mūsų beletristikoje yra tradicinis: lyrika trykšta iš pačios lietuvių sielos gėlmės.

3. Peisažai ir paveikslai

Lietuviško peisažo čia daugybė. Jie nėra fotografuoti, kaip žemaitės, bet sukurti: nutapyti būdvardžiais ir daiktavardžiais. Toks gyvas peisažų tapybiškumas mūsų literatūroje yra retas. Be to, Paulius Jurkus labai mėgsta paveikslus. Iš penkių vieno kūrinių vardas — "Aukštinis paveikslas". Viso rinkinio vardas — "Pavasaris prie Varduvo". Įsiskaitęs tiek matai tu peisažų ir paveikslų — jie tokie įvairūs ir tikri — jog pagauna netikėtą iliuziją: rodos, esi kažkokio naujo mūsų dailininko parodoje. Kadangi šioje knygoje yra net penki dail. Romo Wiesulo paveikslai, tai toliau beskaitant iliuzija persikeičia į dviejų dailininkų parodą... Gimtosios

BOILER REPAIRING
All makes of tubular boilers. Boilers cleaned, hot water coils renewed and cleaned.
MACK BOILER SPECIALTIES, INC.
7736 So. Chasmon Ave.
Day phone WA1brook 5-1633
Night — Vincennes 6-7583 & STew. 3-4443

DINE and DANCE
Bob Duffe — the singing organist and The Club Internationale Orchestra. Sun. at 3:30 Eddie Wojcik — on WJJD. Featuring Eddie Zima. Wednesdays playing your favorite Polka and Popular Musir.

Varduvo meilė reiškiasi per lietuviškos gamtos grožį, kuriam skirta gana daug vietos.

4. Giedrumas

Kas jau kas, bet užmūrytų požemyj vienuolių mirtis turėtų juk kelti šiurpą, tragišką rimtį ir sunkią nuotaiką. Kur tau — nei baisu, nei labai liūdna, net kažkaip nėra ir gaila tų vienuolių. Teatrinė mirtis: neužmirštant prieš mirtį gerai išsibučiuoti. Giedri ta vienuolių mirtis, operinė: tą vietą skaitant atsieta. Giedras net tėviškės supulys, net ilgesys, net prasilenkiančių ir išsiskiriančių meilė. Kartais viskas lyg sapnas: "Bet aš troškau dar sapnuoti" (26 psl.).

Kartais pasaka: "Visa tai jungėsi į mano žiemos pasaką" (27 psl.). Juk pavasarį prie Varduvo būdavo šviesu ir šilta. Dabar ta Varduva — pažadėjoji žemė. Jei pavasaris, jis — erdingas, švagus, džiugus.

Skildinai daug optimizmo. Pavasarį "viskas bunda, keliai naujam žydėjimui ir derliui" (36 psl.). Bunda ir keliai žmogus: "Ten dainuodamas eina jaunimas. Keliauja ir sustoja ant kalnų, iš kur taip toli matyti". Bunda ir keliai tauta: spaudos atgavimas, giesmės, bažnyčioj užgiedamos lietuviškai, klotimuose ruošiami lietuviški vaidinimai.

Optimizmas, šiltos spalvos ir šviesumas. Jokio rytdienos netikrumo čia nejauciame.

III. LEGENDOS IR REALYBES SINTEZES PROBLEMA

Mūsų egzilinėj beletristikoj žymiausi legendų literatūros atstovai buvo du: Nelė Mazalaitė

NEGALITE MUS VIRSYTI PIGUMU AR KOKYBE
Kombinuoti langai ar durys, metalo ar medžio. Senoviški žieminiai langai bei stiečiai. "Galvanized", aliumininiai ar užkaimni stiečiai. "Fiber" stiklo ar metalo šėtelės-awningas. Nemokami apskaitėjimai

Fulton 5-7275
SCHREIS SCREEN SERVICE
14325 S. Western Ave.
BLUE ISLAND, ILL.

A — ACME ROOFING, HARDWARE & PAINT CO.
Bet kokios rūšies stogas uždedamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuckpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraudę, darbas garantuotas. Krautuvės atdaros kasdien, sekm. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.
LAWandale 1-6047
3725 Roosevelt Road

At LEE & MARGES
"Club Internationale", 5306 S. Archer Ave.
Reliance 5-3805
— Featuring —
Bob Duffe — the singing organist and The Club Internationale Orchestra. Sun. at 3:30 Eddie Wojcik — on WJJD. Featuring Eddie Zima. Wednesdays playing your favorite Polka and Popular Musir.

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkrautumus ir pervedimus iš toliamų ir artimų atstumų.
Telef. SE. 3-2146
arba EL 7-7075
1835 CANALPORT

TELEVIZIJOS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvių — ir geriau ir pigiau!
Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuojame darbą ir dalis
J. MIGLINAS
Tel. Humboldt 6-1038

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių. Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEDarcrest 3-6335

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS....
★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
★ Augštus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo.
★ Partraukisime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
NELAIKITE — PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!
Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI. 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

tė ir Česlovas Grincevičius. Paulius Jurkus prisidėjo trečias. "Pavasaris prie Varduvo" autorius mėgsta tikrovės (realybės) reiškinį apvilkti legendos drabužiu: jis realybę sulegendina. Tuo būdu jis į savo kūrinius sąmoningai įveda dvylypumą. Ištrindinėdamas ribą, kūrinio raidoje siekia tų abiejų pradų sintezę. Bet legendą ir realų gyvenimą sulieti į harmoningą vienybę, pasirodo, yra sunkus uždavinys.

Kūrinio raidą tas dvylypumas apunkina. Abu pradai galinėjasi tarpusavyje ir nenori sueti į vienybę. Mūsų supratimu, šitos sintezės problema išspręsti Pauliui Jurkui nevisai pavyko. Abu pradai taip atkakliai rungiąsi, kad nelengva pasiekti meninį vientisumą. Atrodo, kad legendos ir realybės visai dar nesusintetizavę. Tiesiogios sandomos nėra atsietos. Skrosdami šitą sintezės problemą pamatome, kad to santykio arba sandomos nepakankamumas yra pagrindinė šaknis negalavimų, kurių pasitaiko "Pavasaryje prie Varduvo".

Konkrečioji tikrovė ir legenda mažiausiai suderinta. "Atskleistose duryse" — kūrinyje silpniausias. Tėra tik mozaikinis derinys: nėra nei sintezės formos atžvilgiu, nei junginio medžiagos atžvilgiu. Sintezė nėra išbaigta ir įtikinanti "Aukštinio paveikslo" — nėra sėkmingai įlietas Ilgesio bokštas: kompozicija atsiduoda dirbtinumui. Be to, legendinis elementas trukdo išplėtoti gilius charakterius. Veikėjai praeina be psichologinio veido, neišryškėja, tik scheminiai skeletai. Pradų dvylypumas apunkina argumentaciją: veiksmo raidą nėra paranku kietai pagrįsti psichologine reikiamybe bei apskritai realistiniu priežastingumu.

Matėme, kad Paulius Jurkus viena koja stovi legendų pasaulyje, o antrąją — konkrečios realybės pasaulyje. Norėtusi tikėti, kad sekančioje savo beletristikos knygoje autorius bus jau apsisprendęs tik už vieną katrą. Atsižvelgiant į autoriaus pomėgį piešti vaizdus ir paveikslus (t. y. minėtąjį peisažą meilę), manytina, kad Paulius Jurkus atsisuks tik į realistinę tikrovę. Atsistodamas abiem kojom ant realistinio pagrindo.

TELEVIZIJOS
RADIO APARATAI
VEDINTUVAI — VESINTUVAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIO LEMPOM
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAIŠYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
D. DAINA
TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DANube 6-688

TELEVIZIJOS
RADIO APARATAI
VEDINTUVAI — VESINTUVAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIO LEMPOM
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAIŠYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
D. DAINA
TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DANube 6-688

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių. Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEDarcrest 3-6335

igautų laisvas rankas kurti ryškius ir neužmirštamus personazus, o taipogi intrygą ir veiksmą grįsti psichologine (veikėjų išgyvenimų) būtinybe.

Baigiamosios pastabos

Paulius Jurkus pasakoja gyvai. Kalba — gryna, puošni, srauni. Nėra grubumų. Vartoja daug žodžių, kai kur efektui net ir nereikalingų. Skaitant šiek tiek atsisaukia Oscar Wilde (Kregždės ant Nukryžiuotojo pečių) tematinio — sužetinio atgarsio ir estetizmo atoskambių. Be to, Haufas. Net iš vardų: Pauliaus Jurkaus — "Vieno auksino istorija, Haufa — pasaka apie guldeną. Tas Haufa guldenas tiek sugestivus, kad "Vieno auksino istorijoj" šalia auksino yra ir jis (taigi guldenas).

"Pavasaris prie Varduvo" rekomenduotinas visų pirma jaunimui: atras daug grožio ir gėrio. Bet ir apskritai nėra vienas nepasigalės to laiko, kurį bus skyręs šiai knygai perskaityti.

Šios knygos dovanojamąjį džiaugsmą didina dail. Romo Wiesulo aplankas titulinis puslapis ir penki antgaliniai puslapiai. Visi jie dailūs meno gabalėliai ir darnioji taikoj su knygos visuma. Skaitytojas pastebės ir gražų išleidimą, švarų spaudos darbą. Lietuviškos knygos ir kultūros brangintojas pajus dėkingumo leidėjui — Lietuviškos Knygos Klubui, vadovaujamam kun. V. Bagdonavičiaus, MIC. Paprastai naują knygą besidžiaugiant ir ją vertinant, leidėjas taip ir lieka visiškai autoriaus šešėlyje. Iš tikrųjų tai reiškia — priimant dovaną nepastebėti antrosios rankos. Mūsų sąlygomis naujai knygai pasirodant, leidėjo reikšmė ir nuopelnai yra daug didesni negu skaitytojas, apskritai imant, mano ir atjaucia. Auka yra gaunama iš dviejų pasišventėlių rankų.

Kuomet minutės svarbu. Jūs visuomet galite pastikėti **DUBSKY'S DRUG STORE** VAISTININKAIS
1834 W. 47th St.
Skubiai paruošiami receptai, geriausia kokybės vaistai, žemiausios kainos. Vitaniniai bei vaistai.
LAfayette 3-6250

ONRAD'S FOTOGRAFAS (LIETUVIS)
Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės, jaunavedžiams duodant puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 WEST 63rd STREET
Tel. ENG. 4-5883 arba ENG. 4-5840

TELEVIZIJOS
RADIO APARATAI
VEDINTUVAI — VESINTUVAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIO LEMPOM
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAIŠYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
D. DAINA
TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DANube 6-688

TELEVIZIJOS
RADIO APARATAI
VEDINTUVAI — VESINTUVAI
ELEKTROS REIKMENYS
TV BEI RADIO LEMPOM
DALYS — BATERIJOS
APARATŲ SUTAIŠYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
D. DAINA
TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted, DANube 6-688

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių. Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEDarcrest 3-6335

JAU ATIDARYTAS!
NAUJAS IR GRAŽUS
ST. RITA K. of C. CLUB HOUSE
2800 W. 59th St.
Išnuomojamos salės įvairioms programoms: graduation pobūviams, show-ers, vestuvėms, susirinkimams ir t. t. Galima pamatyti kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 8 iki 10 val. p. p. ir sekmadieniais.
JOSEPH DELISI, CUSTODIAN
Telefonuoti: GROvehill 6-9275

Pranešame atidarymą naujai dekoroto
KEEN CLUB
8300 Kean Avenue
WILLOW SPRINGS, ILL.
(Priešais Liet. Tautiškių Kapinių) Pramogos kiekvieną šėštad. vak. Piknikams vieta ir salė išnuomojama Jūsų piknikams, vestuvėms, bankietams ar pobūviams.
ED ir WALLY KLIMEK, Sav.
Tel. Willow Springs 1078

GUZAUSKŲ
BEVERLY HILLS GALLERIA
Geriausios gėlės dėl vestuvų, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

TELEVIZIJOS
IR RADIO
APARATŲ TAIŠYMAS
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v.
Seštadieniais: 8 v. ryto — 10 v. vak.
M. RIMKUS, 4110 So. Francisco
Telef. Yards 7-1099

EDW. SAUNORIS
GELININKAS
Pas mus galite gauti gėlių kapų papuošimams sodintų ir skintų įvairiausių rūšių ir gėlių korsazams.
111th St. & Pulaski Ave.
(Priešais Šv. Kazimiero kapines)
Telef. GARDen 4-0087 ir GARDen 2-1052

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ KOPYČIOS:
2424 W. 69th St. REpUBLIC 7-1213
2314 W. 23rd Pl. VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. PULLman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
GROvehill 6-2345
TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. Yards 7-1741-2 ir BISHop 7-9481
4330 34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sunkite
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansą patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Retale šaukite aus.
Mes turime koplyčias visoje Chicagoje ir Roselande dalyse ir tuojau patarnaujam.

ANTANAS M. PHILLIPS
5907 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
59 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
6126 W. Roosevelt Road Tel. OLYmpic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
354 S. HALSTED STREET Telephone Yards 7-191
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
4319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1188—1189
JULIUS LIULEVICIUS
348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EZERSKIS
646 WEST 46th STREET Tel. Yards 7-0781
VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
REKORDAS....
★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
★ Augštus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo.
★ Partraukisime jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
NELAIKITE — PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN!
Ištaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
Phone VI. 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

SPYGLIAI-DYGLIAI

Redaguoja **BALYS PAVABALYS**

Savaitgalio apmąstymai

JONAS JASIUKAVIČIUS, Paterson, N. J.

Gerbiamieji! Šį kartą labai rimtai... Jubilėjiniais spaudos metais nutariau savaitgalio apmąstymuose prisiminti spaudą. Taigi, šiandien, štai ir mąstau apie tai, ką prieš kiek laiko esu skaitęs.

Skaityk iš kito galo

Gegužės 15 d. New York'e buvo surengtos vairsės, pagerbti mūsų garbinguosius svečius, vadovaujančius kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo: Vliko pirminką prel. M. Krupavičių, Vykdo. Tarybos pirm. K. Zalkauską ir Mažosios Lietuvos Tarybos pirm. E. Simonaitį. Be kitų dalyvių ten pasakė gražias ir prasmingas kalbas paminėti garbingieji vyrai. Mūsų spauda informavo apie tai savo skaitytojus. „Draugo“ 118 nr. Sal. Narkėliūnaitė jų pareiškimus padavė tokia eile: 1) Vliko pirm. prel. Krupavičius, 2) Vykdo. T. pirm. K. Zalkauskas ir 3) Mažosios Lietuvos Tarybos pirm. E. Simonaitis, o pagal „Darbininko“ redaktoriaus (37 nr.) vedamąjį jie kalbėjo tokia eile: 1) E. Simonaitis, 2) K. Zalkauskas ir 3) Prel. M. Krupavičius.

Nuo įvykio mus skiria tik pora savaitėjų laiko ir, ten nedalyvavusieji taip ir nežino, kokia

eile New York'o Altas ten paskaitė kalbėti minėtus svečius. Viena tik aišku, kad vieno laikraščio straipsnius bei aprašymus reiktų skaityti iš kito galo — nuo apačios. Bet katro — „Darbininko“ ar „Draugo“? Sapientai sat...

Retenybės

Gyvendami Lietuvoje nepastebėdavome laikraščiuose tokių žinučių, kad Petras Jonaitis ir Slabietė Vitkutė sukūrė lietuvišką šeimą, arba vėl — Juozaičiai susilaukė pirmagimės dukrelės. Jeigu apie tai pabrėžiame savo laikraščiuose, tai, matyti, verti dėmesio ir reti dalykai. Na, o, jei taip, tai, gerbiamieji redaktoriai, šiais spaudos metais prašom dar vieną žingsnį pirmyn — lietuviškoms santuokoms ir lietuviškose šeimose gimimams registruoti įveskit jau dabar (kad nebūtų pavėluota) „Retenbių skyrių“.

Prasilenkė su pašaukimu

— Rubin, kodėl gi tavo sūnus kalėjime sėdi?
— Nu, jis prasilenkė su pašaukimu.
— Kaip tai?... — Nu, labai paprastai, kada ji pašaukė į kariuomenę, jis išvažiavo į užsieną.

Air kondišenas

(Humoreska)

VIKTORAS KLAPATAUSKAS, Philadelphia, Pa.

Vakar netikėtai sutikau besikubantį miestelį kumą Plepkauką, ir tik tik nesumušėva kaktomis, mat skubėjo į įvykio vietą iš priešingų pusių, kur suklilo berniukas po automobilio ratais, ir laimingai, ant motinos rankų, numirė.

— Matei?
— Mačiau! — atsakiau paduodamas ranką.

— Progresas greitesnis už gltinę!

— Aš, kumai, manau priešin-gai: jei automobilį būtų galima įspausti nors 300 mylių, tai juo slenkant, būtų galima ištrūkti nuo giltinės — ji nepasivytų! Tas berniukas eidamas skersai gatvę, per daug godžiai akimis rijo komikus! Kalti tėvai, kad per mažai parneša į namus komikų!

— Tėvai negali suspėti, bet takų eimejai galėtų gi atsiųsti į namus!

— Taip, galėtų, bet ar būtų tikslu gaišti jiems laiką ir suk-ti galvas dėl augančių pipirų?

— Taip tai taip, bet ar tie pi-pirai neužgaus kartesni už rau-donuosius?

— Tai sakyk, kaip sekasi ir kur taip skubiai lėkai?

— Sekasi, brolyti, kaip varlei šaukšte vandens — nei iššokti, nei panerti! Skubu, kad pasivyčiau tinginius! Va, ir dabar, tik tik vieną pagerinimą sutvarkęs, leikiu prie kito! Dėl air kondišeno, vos vos atsilaukiau prieš Bar-borytę, nesuriestas į ožio ragą!

— Taip tai taip, bet ar tie pi-pirai neužgaus kartesni už rau-donuosius?

— Tai sakyk, kaip sekasi ir kur taip skubiai lėkai?

— Sekasi, brolyti, kaip varlei šaukšte vandens — nei iššokti, nei panerti! Skubu, kad pasivyčiau tinginius! Va, ir dabar, tik tik vieną pagerinimą sutvarkęs, leikiu prie kito! Dėl air kondišeno, vos vos atsilaukiau prieš Bar-borytę, nesuriestas į ožio ragą!

— Taip tai taip, bet ar tie pi-pirai neužgaus kartesni už rau-donuosius?

— Tai sakyk, kaip sekasi ir kur taip skubiai lėkai?

— Sekasi, brolyti, kaip varlei šaukšte vandens — nei iššokti, nei panerti! Skubu, kad pasivyčiau tinginius! Va, ir dabar, tik tik vieną pagerinimą sutvarkęs, leikiu prie kito! Dėl air kondišeno, vos vos atsilaukiau prieš Bar-borytę, nesuriestas į ožio ragą!

— Taip tai taip, bet ar tie pi-pirai neužgaus kartesni už rau-donuosius?

— Tai sakyk, kaip sekasi ir kur taip skubiai lėkai?

— Sekasi, brolyti, kaip varlei šaukšte vandens — nei iššokti, nei panerti! Skubu, kad pasivyčiau tinginius! Va, ir dabar, tik tik vieną pagerinimą sutvarkęs, leikiu prie kito! Dėl air kondišeno, vos vos atsilaukiau prieš Bar-borytę, nesuriestas į ožio ragą!

— Taip tai taip, bet ar tie pi-pirai neužgaus kartesni už rau-donuosius?

Ir tu tėvai sakai tą man rim-tai?

— O kada gi Barborytė aš kal-bėjau su tavim nerimtai?

— Matai, koks tu kiau! O kai reikėjo aliejinės šilumos, ar tada tu irgi rimtai kalbėjai?

— Išnoma, kad rimtai! Jei bū-čiau ne rimtai kalbėjęs, ar būtų atsiradusi aliejinė krosnis? Pa-galvok, kas gi būtų man parda-vęs, jei būčiau ne rimtai kal-bėjęs?

— O kodėl tu negali pagalvo-ti, ar aš galėsiu tą karštį per-nešti?

— Bet kodėl jau dabar aš tu-rėčiau galvoti, kad tu mirsi, nes aš dar nežinau, ar galėsiu rasti kitą tokią, sau už žmoną?

— Tai tu jau lauki mano mir-ties?

— Na, jei jau tu mirtumei, ar tai galėčiau nuo to atkalbėti?

— Bet jei jau aš mirsiu, tai tik nuo karščio!

— Žinau, kad yra visokių — mat, vienos miršta nuo karščio, o kitos nuo šalčio!

— Bet aš, tėvai, mirti dar ne-noriu!

— Na, tai tu, Barborytė, gali dar gyventi ir gyventi, kolai tik norėsi! Tu gi sakei, kad kitais metais žadėjo pakelti atlygini-mą!

— Tai tu nori pasakyti, kad kai daugiau uždirbsiu, tai tik tada įtaisys air kondišeną?

— Ar tai tu, Barborytė, pra-dėjai šį pokalbį dėl įtaisymo air kondišeno?

— Ar manai, kad tą karštį galėsiu pernešti be air kondiše-no?

— Manau, ka dbus galima pa-sinaudoti ledais! Ickus kasdieną važiuoja pro mus, pilną vežimą prisikrovęs šviežių ledų, lyg ką tik iš Nemuno išgriebtų!

— Tai tu manai, kad jei nu-pirksi ledų, tai man nebus jau taip karšta?

— Tikrai žinau, Barborytė, kad Ickus neturi šiltų ledų!

— O kaip aš galėsiu visa at-sišaldyti?

— Labai paprastai! Tu atsi-sėsi ar atsigulsi į vonią, ir ap-dėsiu tave ledais!

— Bet jei tas karštis tęsis ke-lis mėnesius ar metus?

— Po to laiko jau bus aišku, ką reikės daryti, pirkti ar ne, air kondišeną!

— Ir tu, tėvai, manai, kad aš sėdėsiu ar gulėsiu vonioje ledais apdėta, ir lauksiu kolai tau pa-aishkės? Aš tau...

— Palauk, duok paaiškinti! Negi tu Barborytė manai, kad air kondišeną galima įsigyti taip greitai, kaip kad tu mane įsigi-jai?

— Taigi, tėvai, dabar jau aš tau atvirai pasakysiu: jei bū-čiau žinojęsi, kad ištėkėjus rei-kės kėsti šilumą, nei su jaučiu nebūčiau nuvilkęs prie altoriaus!

— Bet jei tu nebūtumei slė-pusi nuo manęs, kad ištėkėjusi negalėsi pakėsti šilumos, tai bū-čiau bėgęs, kad ir nuo altoriaus! Tik tu prisimink, ką tu man sa-kei prieš jungtuves.

— „Po akėčiomis ar po pečiūmi, kad tik greičiau poroj būtuva!“

Na, o po pečiūmi, tai, ne tie ma-žyčiai amerikoniški laipsniai!“

Taigi, turbūt, tamsta supra-tai, kaip aš stengiausi Barbory-tės mintį nukreipti kiton pusėn, bet ji vistiek neužmiršo! O kad ji užsimirštų nors penkioms mi-nutėms tą kondišeną, aš suabe-jojau, ir todėl, dabar, einu jį nu-pirkti!

Atsisveikinus, pamaniau: sun-kiai, oi sunkiai kūmas „laimėjo“ kovą su Barborytė!

Pasikeitė

— Pasikeitė visgi po vestu-vių, bernuželi, kaip matau visos čios vietoje?!

— O, taip, įsiūti sagas tai bu-vo pirmas reikalas, kurio mane išmokino žmona.

Skirtumas

— Koks skirtumas tarp ma-žų ir didelių mergaičių? —

— Mažos bijo, kad jas kas ne-paimtų, o didelės bijo, kad nie-kas neims.

Juozas Bacevičius

Niekam nieko nesakysiu

Jeigu nori, kad tau klotųs, Kiek gali mažiau plepėk, Jei nenori būt aplotas, Su manim drąsiai kalbėk.

Niekam nieko nesakysiu, Ką girdėjau ar mačiau, Tik kaimynui paporysiu, Aš kukždesiu paslapčiom.

Kas su kuo ir kur nuėjo, Kaip ten ilgai užtrukai, Kas ir ką su kuo kalbėjo, Ar, kaimyne, nežinai?

Raulas Oną pabučiavo, Tik tu niekam nesakyk. Nuo žmonos jis mušti gavo, Paslapyt tik užlaikyk.

Genė kreivą ligą turi, Gydo garsūs daktarai, Ir cigonės kortoms buria, Negerai ir negerai.

Dėdė Mikas kai patrakęs, Daužos, trankos per naktis, Išsigėręs jis konjako, Lenda visiems į akis.

Tau sakau aš tikrą tiesą, Gal tu dar ir nežinai. Tave tikrai aš apšviesiu, Tai žinos ir kaimynai.

Sveikas lik, mielas kaimyne, Jau daugiau ir nežinau, Tik tylėk kaip aš kad tyliu, Tau vienam aš tesakau.

Balys Pasvalys

Pasauliai kiti — širdis ta pati

Mes išlandžiojom svetur Barakus bei rūmus. Gaudeamus igitur, Juvenes dum sumus. Kontinentai mums penki, Ir visus pasiekiam. Kremliaus mūrai permenki Sulaikyt mūs siekiam.

Traukiam slėniais ir kalnais, Ir žeme, ir jūrom. Spardom akmenis kulnais. Šokam su kengūrom.

Nesvarbu, kame esi, Mielas broli mūsų, — Dar pašoksime visi Stalinams ant ūsų.

Grįšim žemėn Lietuvos — Mes be jės neramūs. Be tėvynės, be laisvos, Liūdnas Gaudeamus!

R. D.

Duokit kelią kojai — žengia šimtakojai!

Bolševikas koją kelia. Duokit, vyrai, kojai kelią! Vyrai vyriškai galvoja: Vyrams koja ne galvoja.

Vyrų šonais koja slenka — Vyrai tiesia kojai ranką. Kojai ranką, rankai koją, Kad gyventume taikoje.

Vacys Petrauskas

Kas iš to

Kas iš to, kad puolus, Jieva dar raudėjo Ir prarasto rojus galėjosi baisiai? Vistiek jau ji liko tik žmona artojo Ir ašarų josios Dievulis nepaisė.

Kas iš to, jei Dievas būtų pagailėjęs Ir palikęs žmones rojui dykinėti? Vistiek mus išmesti vėliau būt turėjęs, Kai būtum pradėję Jam nurodinti...

Kas iš to, kad tuomet, kai jau galvą skelia, Prisiekiame negerti daugiau, anei lašo?! Bet kai draugas čerka, šypsodamas, kelia, Vėl širdis atlyžta, jeigu dar papraso...

Kas iš to, kad bombų pavėsyj sutūpę Kiknam, jog priešiui, kad duosim, tai duosim? Bet nebūsim kailio mes vis dar jam lupe, Kai patys nuo dulkių atomo — pajuosim...

Kas iš to, jog šiandien visi mes kovojam, Kad tėvynės laisvė greičiau suliepsnotų? Bet kartu, man rodos, ir slapta galvojam, Vėlei pasodinti viens kitą už grotų...

Mano dėdė norėjo apvogti

J. Magarinos Negreira

Mano dėdė, senas jūrininkas, prieš pradėdamas kalbėti, su-tvarkė aplotą aplink savo ap-mirusias nuo saugėlos kojas.

— Rytas buvo šaltas, — tarė, — ir pasiryžau užteiti į kokią ka-vinę ir išgerti puoduką karštos kavos, kuri sušildytų mano vi-durius. Vienos gatvės posūkyje pamačiau iškabą, kurioje pers-kaičiau: „Litras geros kavos už dešimtį centų“.

— Koks pigumas! — pagal-voju. Ir nieko nelaukdamas jė-jau į vidų. Atsisėdau už staliu-ko ir pliaukštelėjau delnais. Ai-das nuskambėjo per patalpas, tuščias tokiu ankstybu metu. Pasirodė padavėjas, nusiskutęs ir be apykaklės.

— Prašau litrą kavos, — ta-riau betrindamas rankas, kad greičiau sušilti.

— Šaltos ar karštos? — pa-klausė.

— Verdančios, jeigu tik gali-ma.

— Jeigu taip, tai kaštuos ke-turiasdešimt centų brangiau. „Imonė“ teikia šaltą kavą. Už sušildymą reikia papildomai pri-mokėti.

Tatai mane truputį sujaudi-no. Bet kadangi rytas buvo šal-tas ir aš buvau užsigėdęs karš-tos kavos, nebuvo tų centų.

— Gerai, sumokėsiu kiek rei-kia.

Padavėjas nepasijudino. Sto-vėjo bežiūrėdamas į mane, ne-namiai lankstydamas ir rišda-masis baltą skepetą prie juos-mens.

— Tamsta, — pagaliau išta-rė, — turi indą kavai supilti?

— Kaip?

— Sakau, ar tamsta turi puo-duką kavai gerti, nes „Imonė“ teikia tik skystį.

— Pirmą sykį mano gyven-i-me, — atsakiau nustebe, — girdžiu tokį dalyką.

— Tamsta nesirūpink. Jeigu neturi indo, ščia galima išsino-muoti. Tekainoja tik penkiasde-šimt centų.

Nors tai man pasirodė pasi-tyčiojimas, nenorėjau pasilikti be kavos.

— Gerai, atneškite.

Kai galvojau, kad dabar jau eis atnešti, iššovė dar vieną klausimėlį:

— Tamsta nori kavos su cuk-rum ar be cukraus?

— Žmogau, kas per klau-simas! Tai mano reikalas, — at-sakiau įsižeidęs taip užsitęsusių pokalbiu.

— Aš tamsta išpėju, nes „Imonė“ prie kavos neduoda cukraus. Jeigu jo nori, reikia papildomai primokėti.

— Kiek kainuoja cukrus?

— Mažiau nepaduoame kaip kilogramą...

— Bet tai yra vagystė!

Padavėjas pasikrapstė barzdą ir gūžtelėjo pečiais, lyg kad sa-kydamas: „Teisybė, senjore! Tikrai!“

Taip buvau įsiutęs, kad pano-rau žinoti ligi kur prieina tos „Imonės“ cinizmas.

— Gerai, atneškite ir kilą cuk-raus!

— Dar yra būtina paimti stik-liuką likerio...

— Nešk, kas tik tamstai ateis į galvą!

Užuot nueiti, iškšė rankas į kišenę ir ištraukė knygėlę.

— Kad galėčiau tamstai pa-farnauti, reikia, kad tamsta nu-pirktum penkis loterijos bilie-tus. „Cukrine liga sergančių pa-davėjų draugija“ leidžia aviną ir visi gerasirdžiai ir patriotai turi ją palaikyti. Vienas bilietas tekainoja tik po vieną pezetę.

Pradėjau kvatoti sarkastiniu juoku. Galimas daiktas, kad tu-vau pamėlęs iš pasiutimo.

— Gerai, tarkime, kad perku loterijos bilietus! Kas toliau? Tamsta atneši kavą?

— Ne, reikės dar valyti ba-tus... Tai privaloma.

— Ir tai viskas?

— „Imonės“ statutas nurodo, kad arbatpinigius būtina reikia duoti padavėjui, virėjui ir sar-gui.

— Ir galas?

— Galiausiai, taip pat varto-tojo sąskaiton įskaitomi ir žy-miniai ženklai.

Kadangi negalėjau leisti to-kiu bjauriu būdu būti apipiešia-mas, atsiskaciau nuo karštos ka-vos. Rasiu kitą kavinę, tvarko-mą ne tokios plėšikiškos „Imo-nės“.

— Na, drauguži, tariau besi-šypsodamas ir tuo pačiu laiku besirengdamas išeiti, — ligi pa-simatymo. Nebenorui kavos.

— Prašau akimirka lukterėti.

Ir nukabindamas nuo sienos kabėjusį skelbimą, pakiojo man panosėn. Jame buvo sakoma: „Išpėjimas. „Imonė“ reikalau-s atlyginimo iš kiekvieno, kuris išsisis šioje patalpoje ir mėgins išeiti nepadavęs jokių išlaidų“.

Palikau sumišęs, nežinoda-mas ką besakyti. Mačiau, kad tuoj būsiu apvogtas, ir į pagal-bą negalėjau pašaukti policijos, nei gintis pats. Kraujas virė manyje jau pasiruošęs, padavė-jui paliepiu:

— Atnešk man šimtą litrų kavos, trisdešimt šešerių laips-nių karštumo.

— Tamsta atleisk. „Imonė“ neleidžia paduoti daugiau kaip vieną literį kavos. Kai dėl karš-tumo, tai ši norą galima paten-kinti sumokant kaitinimo išlai-das.

— Gerai, tad atnešk tai, ko panorės „Imonė“.

— Ai, to tai ne! „Imonė“ tē-ra tik tam, kad geriau patar-nautų ir įtikytų svečiui.

— Taip, taip, matau.

Leisti save apvogti tokiu juo-kingu būdu buvo gėdinga. Mano galvoje praužė, nelyginant, žai-bai, teroristinės mintys. Pilnas nusizėminimo ir atsidavimo pa-davėjo žvilgsnis mane nuteikė gana palankiai jo atžvilgiu. Taip pat ir jis buvo ne juoda-tos „Imonės“ letena...

Pasiryžau jį papirkti.

— Klausyk, — kreipiausi į jį pilnu užuojautos balsu. — Kaip tamstai atrodo, jeigu užuot gė-rės kavą, aš įsprausčiau į tam-sios delną arbatpinigį?

— Būtų neblogai, — šypsoda-masis atsakė.

Atsidusau patenkintas tokiu greitu reikalo išsprendimu. Išsi-sakiau įsižeidęs taip užsitęsusių pokalbiu.

— Aš tamsta išpėju, nes „Imonė“ prie kavos neduoda cukraus. Jeigu jo nori, reikia papildomai primokėti.

— Kiek kainuoja cukrus?

— Mažiau nepaduoame kaip kilogramą...

— Bet tai yra vagystė!

Padavėjas pasikrapstė barzdą ir gūžtelėjo pečiais, lyg kad sa-kydamas: „Teisybė, senjore! Tikrai!“

Taip buvau įsiutęs, kad pano-rau žinoti ligi kur prieina tos „Imonės“ cinizmas.

— Gerai, atneškite ir kilą cuk-raus!

— Dar yra būtina paimti stik-liuką likerio...

— Nešk, kas tik tamstai ateis į galvą!

Užuot nueiti, iškšė rankas į kišenę ir ištraukė knygėlę.

— Kad galėčiau tamstai pa-farnauti, reikia, kad tamsta nu-pirktum penkis loterijos bilie-tus. „Cukrine liga sergančių pa-davėjų draugija“ leidžia aviną ir visi gerasirdžiai ir patriotai turi ją palaikyti. Vienas bilietas tekainoja tik po vieną pezetę.

Pradėjau kvatoti sarkastiniu juoku. Galimas daiktas, kad tu-vau pamėlęs iš pasiutimo.

— Gerai, tarkime, kad perku loterijos bilietus! Kas toliau? Tamsta atneši kavą?

— Ne, reikės dar valyti ba-tus... Tai privaloma.

— Ir tai viskas?

— „Imonės“ statutas nurodo, kad arbatpinigius būtina reikia duoti padavėjui, virėjui ir sar-gui.

— Ir galas?

— Galiausiai, taip pat varto-tojo sąskaiton įskaitomi ir žy-miniai ženklai.

Kadangi negalėjau leisti to-kiu bjauriu būdu būti apipiešia-mas, atsiskacia